

DRAUGAS

PERIODICALS
October 26,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 26, 2000

*****MIXED ADC 606
S171 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10/25/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.209
Kaina 50 c.

Kandidatas į premjerus sulaukė Seimo frakcijų paramos

Vilnius, spalio 25 d. (BNS-Elta) — Seimo Liberalų frakcija trečiadienį, kaip ir buvo tikėtasi, patvirtino, jog remia savo partinio vadovo Rolando Pakso kandidatūrą į ministrus pirmininkus.

Trečiadienį ryte Liberalų sąjungos pirmininkas R. Pakšas pradėjo susitikimą su Seimo frakcijomis „maratoną“ nuo saviškių — Liberalų frakcijos.

Po susitikimo frakcijos seniūnas pavaduotojas Alvydas Medailinskas sakė, jog frakcija turėjo tik vieną reikalavimą kandidatui į premjerus — kad jis vykdytų koalicinės liberalų ir socialliberalų daugumos programą bei tęstų ūkio pertvarką.

Naujosios sąjungos (socialliberalų) frakcija taip pat pritarė liberalų vado kandidatūrai ir ministro pirmininko pareigai. Kaip po NS frakcijos posėdžio žurnalistams sakė parlamentarai socialliberalas Vytautas Kvietkauskas, frakcija R. Pakso siūlymus, kaip gaivinti ūkio politiką, įvertino kaip „gana realius“. Pasak V. Kvietkausko, trečiadienio vakarą bus patvirtintas bendros liberalų ir socialliberalų vyriausybės programos juodraštinis variantas.

Po susitikimo su NS frakcija R. Pakšas nekommentavo socialliberalų pateiktų ministrų kandidatūrų, tačiau pabrėžė, kad ankstesnis liberalų ir socialliberalų susitarimas, jog vienai partijai kontroliuojant Seimo komitetą, kitai tenka tos pačios sferos ministerija — „nera skiriama“.

Pagal partijų pasirašytą koalicijos sutartį ir jos priedus, liberalai ir socialliberalai

proporcingai turimiems Seimo įgaliojimams pasidalija ministerijomis. Liberalams tenka septynios ministerijos. Naujai sąjungai — šešios.

R. Pakšas užsitikrino dar vienos — Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų — frakcijos paramą. Šios frakcijos seniūnė Kazimiera Prunskienė po susitikimo su kandidatu sakė, kad trys Naujosios demokratijos partijos atstovai šioje frakcijoje palaikys R. Pakšą ir nebus „prieš“.

Seimo vicepirmininkas, Valstiečių partijos vadas Ramūnas Karbauskis keturių šiai partijai atstovaujančių parlamentarų vardu irgi žadėjo remti R. Pakso kandidatūrą į vyriausybės vadovo postą.

Devynis narius turinti Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcija nesipriešins prezidento Valdo Adamkaus norui ministro pirmininko poste patvirtinti liberalų vadą Rolandą Pakšą.

Konservatorių frakcijos nariai sutarė, jog ketvirtadienį nebalsuos prieš nutarimą paskirti R. Pakšą premjeru, o frakcijos nariams leis laisvai apsispręsti balsuoti už ar susilaikyti, sakė konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius.

Pasak jo, džiugina tai, kad R. Pakšas yra pasirėzys tęsti konservatorių vyriausybės pradėtus ūkio reformas.

Ketvirtadienį Seime bus balsojama dėl R. Pakso kandidatūros į premjerus. Jeigu parlamentarai patvirtins R. Pakšą premjeru, per dvi savaites jis turės sudaryti vyriausybę ir pateikti Seimui tvirtinti jos programą.

Socialliberalų kandidatai į ministrus nustebyno liberalus

Vilnius, spalio 25 d. (BNS) — Naujosios sąjungos (socialliberalų) prezidento patvirtintos kandidatūros į žemės ūkio ir sveikatos apsaugos ministrus nustebyno koalicijos bendrininkės, Liberalų sąjungos (LLS) vadovybė.

Kaip pranešė „Lietuvos rytas“, socialliberalų kandidatas vadovauti Sveikatos apsaugos ministerijai Palangos vicemeras gydytojas Egidijus Rinkus neturi didesnės administravimo darbo patirties. Tačiau didžiausią liberalų nuostabą sukėlė 40 metų žurnalisto Gintauto Kniukšto kandidatūra į vienas sudėtingiausių pareigų — Žemės ūkio ministerijos vadovo postą.

Pasak dienraščio, G. Kniukšas gali turėti problemų dėl finansinių ir kitų neįvykdytų įsipareigojimų. Dirbdamas LDDP vyriausybės kanceliarijoje, jis iš premjero Adolfo Šleževičiaus pasiskolino pinigų ir iki šiol neatidavė skolos. A. Šleževičius sakė nenorįs prisiminti senų istorijų ir tikėjosi, kad „dėl senos skolos viskas išsispręs“. „Lietuvos ryto“ žiniomis, G. Kniukšas skola buvusiam premjerui — keli tūkstančiai litų.

Anot dienraščio, sąskaitų su žurnalistu turi ir kai kurios redakcijos. Jis buvo įsipareigojęs parašyti straipsnių ir paėmęs avansą, tačiau žadėtų rašinių nesulaukta.

Seimo pirmininkas A. Paulauskas patvirtino, jog tikriau-

„Infobalt“ parodos iškilmingame atidaryme prie mikrofono kalbą naujasis Lietuvos Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. (Gedimino Zilinsko/Elta nuotr.)

Valstybei reikalingas ilgalaikis informacinės plėtros planas

Vilnius, spalio 25 d. (Elta) — Seimas numato parengti 5-6 metų informacinės visuomenės plėtros planą, kuriam įgyvendinti vyriausybė privals paruošti konkretius metinius veiklos planus visam šiam laikotarpiui. Tai trečiadienį „Infobalt“ parodos Vilniuje atidarymo iškilmėse pareiškė Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Jis ir laikinai vyriausybės vadovaujantis premjeras Andrius Kubilius perkirpo simbolinę didžiausios Baltijos valstybės informacinių technologijų parodos atidarymo juostelę.

„Infobalt“ paroda Vilniuje, „Litexpo“ parodų centre, organizuota jau septynią kartą. Šiemet joje dalyvauja 199 firmos iš Lietuvos ir užsienio.

Kreipdamasis į parodos dalyvius, A. Paulauskas patvirtino, kad Seime bus įsteigtas specialus komitetas, kuris paskatins informacinių technologijų taikymą svarbiausiose srityse, rūpinsis jų plėtra ir ateitimi Lietuvoje. A. Paulauskas pareiškė, kad jam rūpi, jog informacinės visuomenės plėtrai skirtos lėšos biudžete būtų išskirtos atskira eilute ir vertinamos kaip investicija į valstybės ateitį.

Seimo pirmininkas taip pat

teigė, kad visiškai pritaria teisės Internet'o deklaracijai, kurią šios savaitės pradžioje priėmė Vilniuje vykusios tarptautinės konferencijos „Informacinė visuomenė 2000“ organizacinis komitetas.

„Jeigu Lietuvoje artimiausiu metu nebus padaryti ryžtingi veiksmai šioje srityje, galime nuo pažangių šalių atsilikti ilgu dešimtmečius, todėl sąlygų kurimas informacinei visuomenei privalo tapti svar-

bia strategine užduotimi“, sakė Seimo vadovas. Jis pabrėžė, kad švietimo sistema turi būti pertvarkyta taip, kad kiekvienas mokyklą baigęs abiturientas įgytų bent būtiniausius kompiuterinio raštingumo pradmenis. „Vadinasi, turime užtikrinti, kad Internet'as taptų pigesnis, greitesnis ir saugesnis, lengviau prieinamas mokslininkams ir studentams. Teisė į Internet'ą turėtų būti neatsiejama nuo teisės į mokslą ar gydymą“, sakė A. Paulauskas.

Lietuva kreipsis į Rusiją dėl sovietų okupacijos žalos

Vilnius, spalio 25 d. (BNS) — Vyriausybė pavedė Užsienio reikalų ministerijai ir artimiausią Lietuvos ir Rusijos dvišalę bendradarbiavimo komisijos posėdžio darbotvarkę įtraukti klausimą dėl SSRS okupacijos padarytos žalos atlyginimo.

Komisijos posėdžio data kol kas nėra paskirta. Geriausia atvejų jis galėtų įvykti iki šių metų pabaigos, Lietuvoje sudarius naują vyriausybę ir paskyrus naują komisijos pirmininką nuo Lietuvos pusės.

Iki šiol komisijai vadovavo Lietuvos UR ministras Algirdas Saudargas ir Rusijos transporto ministras Sergej Frank.

Prieš 4 metus įkurta Lietuvos ir Rusijos tarpvyriausybė bendradarbiavimo komisija sustingusi maždaug kartą per metus. Paskutinis komisijos posėdis įvyko pernai lapkritį Vilniuje.

„Lietuvos ryto“ žiniomis, apie privačią karališko asmens viešnagę buvo informuotas tik prezidentas Valdas Adamkus. Vizitą padėję organizuoti pareigūnai nekommentavo kelionės detales. Tačiau Užsienio reikalų ministerijos Valstybinio ir diplomatinio protokolo tarnybos vadovas Edminas Bagdonas patvirtino, kad Carl XVI Gustaff buvo atvykęs su privačiu vizitu.

Spalio 21 d. Turniške Sevedijos karalius buvo susitikęs su prezidentu Valdu Adamkumi ir Alma Adamkiene. Pasak liudininkų, susitikimas buvo labai šiltas ir draugiškas. Carl XVI Gustaff aplankė ir kadenciją baigusį prezidentą Algirdą Brazauską.

Sevedijos karalius neoficiali kelyje į Lietuvą surengė Sevedijos bendrovę „JW Hunting“ ir vilniečio Antano Truskausko individuali įmonė „Fe-

lyriausybės posėdyje trečiadienį priimtame protokoliu sprendime UR ministerijai taip pat nurodyta informuoti apie Lietuvos suskaičiuotą sovietų okupacijos žalą Jungtines Tautas, Europos Tarybą bei Europos Sąjungą.

Vyriausybė pagal birželį priimtą SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymą iki šių metų lapkričio 1 d. turi kreiptis į Rusiją dėl sovietų okupacijos padarytos žalos atlyginimo.

Speciali vyriausybė komisija sovietų okupacijos žalą įvertino 20 milijardų JAV dolerių ir spalio pradžioje pateikė šiuos skaičiavimus vyriausybei.

Įstatymas dėl sovietų okupacijos žalos atlyginimo įpareigoja vyriausybę, gavus ir apskaičiuotą duomenis apie okupacijos padarytos žalos dydį, pradėti derybas dėl žalos atlyginimo su Rusija — SSRS teisių ir įsipareigojimų perėmėja. Tačiau derybų surengimo perspektyvos ir jų rezultatyvumas kol kas vertinami skeptiškai, nes Rusija griežtai ir neigiamai reagavo į Lietuvos priimtą SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymą.

Seimui konservatorių daugumos balsais priėmus įstatymą, Rusijos URM paskelbė pareiškimą, kuriame neigiamas pats Baltijos valstybių okupacijos faktas.

Po Seimo rinkimų paaiškėjus, kad konservatoriai tebus mažuma naujajame parlamente, Maskva paskelbė kelis pareiškimus, kuriuose buvo pareikšta viltis, kad naujoji Lietuvos valdžia nebels sovietų okupacijos žalos atlyginimo klausimu.

* Naujosios kadencijos Seimo nariai jau lapkritio pradžioje galės džiaugtis ketvirtadaliu padidintais parlamentarų atlyginimais. Buvę Seimo nariai už rugsėjo mėnesį, neatskaiciavus mokesčių,

JAV baltai laimėjo! Amerika nesumažins finansinės paramos Pabaltijui

Washington, DC, spalio 24 d. (Amerikos Baltų laisvės lyga, Baltic American Freedom League, BAFL) — Jungtinis JAV Senato ir Atstovų rūmų konferencijos komitetas, paskutinę minutę prieš paskelbdamas pertrauką savo darbą ryšium su Amerikos prezidento rinkimais, patvirtino Užsienio veiksmų pritarimo įstatymą (Foreign Operations Appropriation Bill). Pasak BAFL atstovės Anne Smith, galutinis įstatymo variantas numato ryškiai paramą Baltijos valstybėms.

Amerikos Baltų bendruomenės pastangomis, konferencijos dalyviai sutiko su įstatymo pataisomis, suteikiančiomis nuolaidas Baltijos valstybėms. Kadangi Atstovų rūmai ir Senatas pritarė įstatymo pataisoms, Senatas paskelbė, jog parama Baltijos valstybėms sieks 20 mln. dolerių, kurie bus naudojami „remiant Baltijos valstybių įsijungimą į NATO“. Ši suma yra beveik 2 milijonais dolerių didesnė, nei JAV administracija numatė 2001-iesiems finansiniams metams.

Tokiu būdu, buvo galutinai atstatytas anksčiau siūlytas Užsienio kariuomenių finansavimo fondo kapitalas, kurį Atstovų rūmai norejo sumažinti, lėšas skiriamas Afrikai. Dabar šiai programai bus skirta 3.545 milijardo dolerių.

Užsienio veiksmų paramos įstatymas numato 5 mln. dol.

gavo apie 3,315 Lt atlyginimą, naujieji už lapkritį turėtų gauti 4,085 Lt. Seimo nario padėjėjas, uždėjęs 2,210 Lt, dabar turės tenkintis 1,745 Lt atlyginimu. Naujosios kadencijos Seimo nariai, kaip ir anksčiau, kas mėnesį dar gaus vieno vidutinio darbo užmokesčio dydžio — dabar 1,105 Lt — priedą raštinės išlaidoms. (Elta)

* Pasvalio rajono apylinkės teismas skyrė 200 litų baudą pasvaliečiui Virginijui Simonaičiui, kuris rugpjūtį telefonu pagrasino nušauti tuometinį Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį. 38 metų pasvalietis V. Simonaitis bei jo sūnais, žiūrėdami Lietuvos televizijos žinių laidą „Panorama“, pasipiktino vieno reportažo metu V. Landsbergio pasakytomis žodžiais, kad baudžiamieji „Inkar“ darbininkams nevertėtų mokėti atlyginimų iš valstybės lėšų. Supykę jie paskambino į Seimo vado sekretoriatą ir pagrasino susidorojoti su V. Landsbergiu. Surinkę medžiagą ir ištyrę įvykį, prokurorai nusprendė netraukti V. Simonaičio baudžiamojon atsakomybėn ir nubausti kaip už administracinį nusizengimą. (BNS)

* Vadovybės apsaugos departamentas laukia Seimo pirmininko Artūro Paulausko oficialaus atsakymo, kur jis norėtų gyventi vadovaudamas Seimui — nuosavame name Tarandėje ar Turniške. Kol kas VAD darbuotojai Seimo pirmininko namą sostinės Tarandės rajone saugo sėdėdami automobilyje. A. Paulauskas oficialiai dar nepareiškė, kur norėtų gyventi ateinančius 4 metus, todėl apsaugos postas prie jo namo dar nepastatytas. (Elta)

KALENDORIUS

Spalio 26 d.: Evaristas, Laidigian, Liubartas, Minglis, Vita.

Spalio 27 d.: Frumentas, Gedainis, Ilutė, Ramojus, Taurimė, Vincas (Vincas).

LIETUVIŲ TELKINIAI

PUTNAM, CT

LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ

Susitikimo šventė įvyko liepos 2-3 d.

Seserys šias šventes pradėjo ruošti maždaug prieš 50 metų. Žodis „piknikas“ joms buvo svetimas, todėl jos pavadino tą renginį Susitarianimo švente. O mintis ruošti tokias šventes kilo, nes seselės rūpėjo, kad antrosios bangos, po Antrojo pasaulinio karo į Naująją Angliją atvykę lietuviai suartėtų su pirmosios emigracijos tautiečiais ir bendrai siektų lietuviškos identiteto savo šeimose, bendruomenėse ir įsijungtų į vienuolijos apaštaliavimo darbą.

Labai kuklios aplinkybės pradėjusi veiklą, vienuolija stebėtinai gražiai apjungė abi kartas. Dar ir dabar senieji (pirmieji) nors su lazdelemis pasiramsciuodami, atvažiuoja pas seses. Jie siuntė savo vaikus, o dabar siunčia vaikaičius į stovyklą ir didelėmis aukomis remia seselių apaštaliavimą vargdenių tarpe čia ir Lietuvoje.

Šventės pradžia

Altoriaus skėdų ir pušų pavėsyje gždo gelese. Vėsus vasaros rytas kvietė nurimti, melstis ir džiaugtis. Koncelebruojamos šv. Mišios pagrindinio celebranto Norwiche diecezijos vyskupo Daniel A. Hart, DD, ir septynių lietuvių kunigų, prasidėjo 11 val. ryto.

Jo pamokslo turinys — Jubiliejinį metų šv. Tėvo malda visiems krikščionims: kad Jubiliejiniais metais susitaikintų žmonės (lietuviai!), kad suklestėtų santarvė tarp tautų, kad nuosirdžiai atsiverstume ir džiaugsmingai grįžtume pas Dievą. Pabrėžė galingą šv. Dvasios veikimą ir mūsų jautrumą šv. Dvasios įkvėpimams. „Kristaus sekejai tegul spinduliuoja meile varguoliams ir prisilgtiesiems (vargdieniais), tiesia ranką stokojantiems ir dosniai vykdo galtingumo darbus. Tėbūna jie atlaidūs visiems, kad ir patys galetų iš Tavo, Dieve, gauti atleidimą...“ kad „nuskaidrinta atmintimi, pripažinę savo trūkumus bei klaidas, broliškai susivienytų...“ (iš Jubiliejinės maldos).

Retai taip skambėjo susirinkusių giesmės solistei ir kantorei Marytei Bizinkauskaitei vadovaujant. Aukojimo metu ji pagiedojo W. A. Mozart „Ave Verum“, o meditacijai po šv. Komunijos Cesar Franck „Panis Angelicus“ — Dievo duota duona mirtingiesiems... Vyskupo koncelebruojamos šv. Mišios, Marytės Bizinkauskaitės solo giedojimas, ses. Bernadotės tvarkoma šv. Mišių ir Aukojimo procesija,

labai gerai parinkti skaitytojai, padėjo besimeldžiantiems susikaupiti ir dalyvauti šv. Mišių aukos misterijoje.

Po šv. Mišių vyskupas padėkojo seselėms už pakvietimą, visiems už dalyvavimą, solistei Marytei Bizinkauskaitei už gražų giedojimą, o Aldonai Prapuolenytei už palydą vargonais.

„Neringos“ stovyklautojų programa

Antri metai stovyklos vadovė formaliai kviečia iš Lietuvos darbuose su jaunuimais pasirodžiusius asmenis. Šią vasarą, pagal vyr. stovyklos vadovę Daną Grajauskaitę ir stovyklos programų vadovę Aldoną Lenkaitienę, dirbo Rasa Rimeikytė — Tautos fondo stipendininkė ir Lietuvos Kultūros ministerijos remiamas Alvydas Alimas.

Pirmoji programos dalis vaizdavo Vytauto Didžiojo dukters Sofijos vestuves su Rusijos kunigaikščiu Vosyliumi. Kodėl tokia tema? Todėl, kad „Neringos“ stovykla šią vasarą „studijavo“ viduramžių Lietuvą! Linksmos dainos, šokiai, nuotaikinga muzika, margaspalviai tautiniai drabužiai, entuziastingai šokantys mazi ir dideli stovyklautojai keitėsi kaip kaleidoskopas, nepastebimai diriguojant Rasai ir Alvydai. Plojimams nebuvo galo.

Antroji programos dalis: Lietuvoje šią vasarą vykusio Eucharistinio kongreso jaunimo dienų trumpas prisiminimas. Balandžių šlamesys... ant belapio šakų sukabinti plazdėję vaikų rankomis padaryti popieriniai balandžiai. Žalioje pievėje, giesmės žodžių fone ritmiškai judėdami, artėjo prie žiūrovų ir „tupė“ ir rankas. Tai buvo šventės dovana. Stovyklos vyr. vadovė Dana Grajauskaitė paprašė tuos balandelius parsivežti namo, kaip meilės simbolių, ta meile gyventi ir ją dalinti visiems.

Po programos Š. Amerikos N. Pr. Seserų provincijolė ses. Paulė Savickaitė padėkojo vysk. D. Hart, DD, ir lietuviams kunigams už šv. Mišių koncelebravimą, solistei Marytei Bizinkauskaitei, svečiams, dar vis gausiai suvažiuojantiems, visiems talkininkams, ypač seserims Teresei ir Eugenijai, kurios didžiausią šventės organizavimo našta pakėlė ir nešė ligi paskutinės šventės šventės programa dėka Alvydo Alimo ir Rasos Rimeikytės buvo meniškai paruošta. „Dievo Apvaizda nuostabi! Prieš 10 metų mes vyko į Lie-

Lietuvaitės studentės ir „Au pair“ iš Bostono aplinkinių atvykusios į metinę lietuvių „Susipažinimo“ šventę Putname. Jų tarpe ir vienas šaunus lietuvių.

tuva, o dabar Lietuva atvyksta pas mus“, — baigė savo žodį sesuo Paulė.

Pabaiga

Dienos slinktyje įvyko Immaculata (pirmosios seserų suorganizuotos stovyklos) stovyklautojų ir bendrabutiečių susitikimas. Po „Neringos“ programos, vėlavų nuleidimo ir didžiųjų dovanų traukimo šventė buvo baigta Jubiliejinį metų maldos valandėlę prie išstatyto šv. Sakramento. Ją paruošė ir vadovavo ses. Bernadeta Matukaitė, o liturgines apeigas atliko kun. Antanas Diškevičius, vienuolyno kapelionas. Maldininkai aukojosi šv. Jėzaus Sirdžiai, dėkojo už Lietuvos laisvę ir ne priklausomybę, už Jubiliejinį metų Bažnyčios teikiamas malones. Giedėjo, meldėsi, tyliai meditavo, nurimo. Su malda pradėta ir malda užbaigta šia iškilminga ir linksma diena. „Šią dieną Viešpats padarė, linksmininkės ir džiaukimės ja!“ Aldona Prapuolenytė

DETROIT, MI

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Šv. Antano parapija ruošia Naujųjų 2001 metų sutikimą. Jau devyneri metai iš eilės kiekvienas sutikimas, galime sakyti buvo smagus, nuotaikingas, sėkmingas ir ypač parapijai pelningas. Šių Naujųjų 2001 metų sutikimas vyks įprasta tvarka. Dalyvavimas 25 dol. asmeniui.

Visų dalyvių lauks užkandžiai, karšta vakarienė, gėrimai, maloni nuotaika, smagios dainos ir muzika, o dalyvių automobilių parapijos aikštėje bus stropiai saugomi. Vakaras bus pradėtas 7:30 v.v. šv. Mišiomis šv. Antano parapijos bažnyčioje. 8:30 val. vak. — pasisvečiavimas šventiškai papuoštoje salėje; 9 val. vak. — karšta vakarienė. 10 val. vak. muz. Stasys Slizys vadovaus bendram dainavimui. Po to šokiai ir džiaugsmingas Naujųjų metų sutikimas. Smulkesnės informacijos teikia Regina Juškaitė-Švobienė, darbovietės tel. (313) 396-0389, namų tel. (248) 547-2859. Jau užsiregistravo 47 norintys dalyvauti. Kvietiami ir jus. Prašome užsiregistruoti iki gruodžio 17 d., nes vietų skaičius ribotas. Visi laukiami, kviečiami ir bus mielai priimti. 2001 Naujųjų metų sutikimą ruošia šv. Antano parapija.

Regina Juškaitė-Švobienė

WORCESTER, MA

PO KONCERTO

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos Putname rėmėjai spalio 1 d. Maironio Parke suvies pietus ir koncertą parremti seselių darbus, kurių jos turi apsieiti.

Koncertą atliko Bostono vyrų kvintetas: Bronius Banaitis, Helmutas Lingertaitis, Norbertas Lingertaitis, Gintas Simonaitis ir praėjusiais metais į jį eilę įsijungęs Vytautas Bazikas. Vadovė Daiva Navickienė.

Visus svečius trumpu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adomavičienė. Programai vadovavo Bernadeta Miliauskaitė-Harris. Invokaciją prieš pietus sukalbėjo seselių kapelionas kun. Antanas Diškevičius. Pasivažiavus skaniais rėmėjų paruoštais pietumis, seselių atvežta lietuviška rugine duonele ir pyragais, prasidėjo koncertas.

Koncertas buvo trijų dalių. Pirmoje skambėjo jaudinančiai gražios patriotinės dainos: „Tėvynė Lietuva — brangi šalis prie Nemuno krantų, gyvuok laisva, graži gelė pilikalių šventų...“ „Pareinam ir teviškę brangią“ — kompozitoriaus iš Lietuvos. „Anoj pusėj Nemuno“ (harm. Čiurlionio). „Prie Dusios“, „Maironio dainos“ (pynė). Antroje dalyje įvairios: „Ateik mylimoji prie Nemuno kranto“, — kompozitoriaus Mikulskio. „Krantų gėlės“, — komp. Raudonikio. „Gyvenimo tango“, — nežinomo kompozitoriaus iš Lietuvos. „Gromatėlė parašiau“. Po tiek dainų buvo pertrauka, kurios metu programos vedėja pakvietė seselę provincijolę Paulę tapti žodi. Seselė padėjo Maironio Parko pirm. Kaziziui Adomavičiui, visai Parko vadovybei už nuolatinį prielankumą seselėms; rėmėjoms — už ilgų metų darbus; išreiškė padėką ir visiems atsilankiusiems, nes be jų ir rengėjų darbas būtų bereikšmis.

Paskutinis kalbėtojas Maironio Parko pirmininkas Kazys Adomavičius pasigėrėjo gražia programa, seselių atliekamais darbais ir pareiškė, kad Maironio Parko vadovybė labai vertina seselių darbus ir visuomet juos remia.

Kvintetas po pertraukos pradėjo paskutinę koncerto dalį daina „Marių pakrantė“ ir užbaigė linksma „Subatos vakarėlį“. Po šių linksmų dainų kvinteto kiekvienam vyrui prie švarko atlapo Aldona Jakniūnaitė prisegė baltą gvardiką, o vadovė Daiva Navickienė Irena Markevičienė prisegė rožių puokštelę. Bisui — „Skisui tau raudona rožė“. Per visą koncertą dainos buvo lydimos plojimais ir ovacijomis. Dainavome ir visi kartu įvairias liaudies dainas.

Dar vieną programos dalį atliko akordeonistas iš Putnamo Romas Drazdauskas, turintis ir gražaus humoro. Ne tik gražiomis lietuviškų dainų melodijomis, bet ir pats dainuodamas linksmino auditoriją ir kvietė visus dainuoti su juo kartu...

Šiame gražiame renginyje dalyvavo ne tik vietos, bet ir aplinkinių telkinių lietuviai, atvykę iš Bostono, Brocktono, o ką bekalbėti apie nepavargstancius iš Providence, RI, lietuvius. Jie daugeli metų ne tik atvyksta į kiekvieną Vienuolijos darbams remti ruošiamą renginį, bet atveža ir vertingų dovanų lėmėjams: štai Veronika Kielevienė — puokštės gėlių žydinčias „dolerias“. Nuostabus jos darželis, o dar nuostabesnis jos gėlių auginimo „receptas“, kasmet vis tobulinamas. Iš

Putnamo buvo atvykę Matulio slaugos namų kapelionas kun. dr. Rapolas Krasauskas, seselių kapelionas kun. Antanas Diškevičius ir dar keltas seselių globoje ten gyvenančių kunigų. Atvyko ir profesorius Česlovas Masaitis, dr. Juozas Kiaučius. Seselės — provincijolė Paulė, Oliveta, Verute, Elenutė. Taip pat dalyvavo vietos Aušros Vartų parapijos kleb. kun. Alfonsas Volungis. Šv. Kazimiero parapijos adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC, vikaras kun. Jonas Petrauskas, MIC, bei kiti.

Padėką moterims — ruošiusioms pietus, patarnavusioms prieš stalų ir kitus darbus atlikusioms: Elenai Nalivaikienai, Aldonai Brantienei, Elenai Černienei, Irenai Juodaitienei, Vandai Ramonienai, Vandai Lescord, Daratai Zalieckaičiai, Irenai Markevičienai, Irenai Savickienei, Onai Kildišienei, Elenytei Nalivaikaitėi, Alytei ir Danutei Abramavičiūtėms, Aldonai Jakniūnaitėi, Vivian Rodgers, Zitai ir Verutei — viešioms iš Lietuvos, Izaabei Parulienai, Teresei Ilgūnienei, na, ir Janinai Miliauskienai. Piniginius reikalus tvarkė O. Keršytė ir D. Virbašienė.

Gėrimės ir didžiujamos, kad Naujoje Anglijoje turime isikūrusias Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos seses, kurių vienuolyno durys plačiai atvertos visiems. Su dideliu pasiaukojimu, meile ir kantrybe jos steigė Amerikoje lietuviškas ir katalikybės tvirtoves, kuriose įvairiomis šventėmis, ar kitomis progomis dažnai lankomės ir grįžtame į namus atsigaivinę dvasiniai, tautiniai ir pailsėję fiziniai.

Džiaugiamės, kad ir Tėvynėje Lietuvoje su čia esančių seselių ir geradarių pagalba jos įstengė Kaune pastatyti tą lietuviškas, katalikybės, jaunimo auklėjimo ir kt. centrą, labai reikalingą padėti sovietų sužlugdytiems žmonėms grietinio pakilti iš dvasinio, moralinio, fizinio skurdo ir pradėti kurti naują, gražų Tėvynės Lietuvos gyvenimą. Marijampolėje atsistatčius brandaus amžiaus sulaukusioms ses-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant Lietuva:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštą	\$55.00		

Vyriausioji redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, seštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsitūnčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

lėms slaugos ir poilsio namus. Be pamintų, plačiai išsišakojusi jų veikla Lietuvoje ir kitose srityse.

Čia, Amerikoje, nors negausius būrelis, bet dažnai „pasiškolina“, o kartais ir apsieičia su seselėmis Lietuvoje ir tęsia savo misiją, kuri gana plati, siekianti ir Kanadą — Montrealis, Torontas. JAV-se — Lemont, IL, Putnamas — Jurgio Matulio senelių slaugos namai, Thompsonas, CT — Villa Maria namai, kuriuose savarankiškai gyvena seselių globojami vyresnio amžiaus žmonės. Tai visų darbštųjų bitelių — seselių atliekami darbai, todėl negalime jų pamiršti, ypač rėmėjai, tiksliau sakant, rėmėjos, nes jos daugiausia dirba. Remkime tuos kilniuosius jų darbus Amerikoje ir Lietuvoje.

Būtina paminėti Vermonto valstijoje esančią jaunimo stovyklavietę „Neringą“, kurios įkūrimo trisdešimtį prieš porą metų iškilmingai šventėme. Kiek gražaus lietuviško jaunimo džiaugėsi seselių vadovavimu ir globa. Stovykla tebeveikia, tik dabar vadovauja, daugiausia buvę stovyklautojai. Stovyklavietė ir dabar tebėra seselių globoje.

Janina Miliauskienė

Kanados Lietuvių fondas

Jau sukaupe per 3 milijonų dol. kapitalą. Gautas palūkanos skirstomos kultūros ir švietimo reikálams. Šiais metais numatyta paskirti stipendijų Lietuva už maždaug 28,000 dol. ir Kanadoje už apie 80,000. Lietuvių fondo tarybos pirmininke yra Gražina Ignaitytė, o valdybos pirm. — A. Nausėda. Įvykusiam posėdyje buvo nustatytos 2000 metų veiklos gairės.

Stasys Prakashas

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
Dantų Gydytojas
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Dr. Rimas Novickis
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
Manualinė fizioterapija, akupunktūra, galvos skausmų (ir migrenos), sportinių traumų specialistas
6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL 60402, tel. 708-484-1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais susitarus. Kalbame lietuviškai.

Putnamo seselių vienuolijos metinėje Susitikimo šventėje „Neringos“ stovyklautojų atliktoje programoje „kunigaikštienė Ona“, „Vytautas Didysis“ ir „kunigaikštė Sofija“ laukia atvykstant „kunigaikščio Vosylius“.

Detroito Lietuvių kultūros klubo narys Ona Šadeikiene, Eugenija Bulotiene ir pirmininke Stefanija Kauneliene prie klubo įrengto lietuviško paviljono International Institute of Metropolitan Detroit 74-je mujeje, 8 m. spalio 13-15 d. vykusioje Southfield, MI. Lietuviai šioje mujeje dalyvavo 35-tą kartą. Nuotr. Jono Urbano

NATO PLĖTRA IR PREZIDENTINIAI KANDIDATAI

ALGIMANTAS S. GEČYS

Už kelių savaitę teks balsuoti JAV prezidentiniuose rinkimuose. Rinkimais visuomenė ne per daugiausiai domisi. Pastebėta, kad demokrat Al Gore ir respublikono George W. Bush pažiūros į krašto valdymą mažai tesiskiria. Partijų strategai, tikėdami savo kandidatui laimėti iki šiol neapsisprendusių balsus, iš kailio neriasi, stengdamiesi didinti požiūrių tarpelį sveikatos apsaugos, vaistų programos senesniesiems, socialinės draudos (Social Security) bei mokesčių mažinimo srityje. Rinkiminėje kampanijoje, kaip pastebėjome vykusiuose debatų metu, užsienio politikos klausimai lyg ir nefiguroja. Abu kandidatai pabrėžia palankumą Izraeliui, paliečia dar neišspręstą Kosovo problemą, kiek anksčiau reikšdavo nepasitenkinimą Jugoslavijos S. Milošević. Šiam esant atstatytam nuo valdžios ir apskritai Balkanuose reikalams kryptant į gerąją pusę, prezidentiniai kandidatai lyg ir vengia Europos problemas. Ypač kandidatų jautiamas balsuotojų nenoras matyti Ameriką įsivėlusį į pasaulines problemas, kurių sprendimas galėtų pareikalaus didesnių išlaidų ir Amerikos karių gyvybių. Tai galima buvo justi paskutiniųjų debatų metu, viceprez. Gore išskelbė ir didžiulį faktą, kad Kosovo problema sprendžiant, nebuvo prarasta nei vieno amerikiečio kario gyvybės.

Lietuviams rūpi NATO

Lietuvos problemomis gyvenantiems lietuviams amerikiečiams mažai terūpi prezidento rinkiminėje kampanijoje keliami buitiniai klausimai. Norėdami padėti Lietuvai, savo balsą esame pasiruošę atiduoti kandidatui, kuris bus linkęs atverti Lietuvai duris į Šiaurės Atlanto aljansą (NATO). Tvirtai tikime, kad atsiradimas po NATO skėčiu užtikrins Lietuvai saugumą nuo Rusijos užmačių, o su saugumo garantu į Lietuvą plauks užsienio investicijos. Pakėlus Lietuvos gyventojų gerovę, išsivys galės atsieti savųjų problemų sprendimui ir jaustis savo prievole Lietuvai atlikus.

JAV lietuvių organizacijos jau nuo pereinamųjų metų stipriai įtaigoja demokratų bei res-

publikonus NATO plėtros klausimu. Kad NATO plėtros klausimas įtrauktas į respublikonų ir demokratų partijų platformas, sveikinti ir deklaruoti privalome visai eilei lietuvių ir baltų institucijų: JAV Lietuvių Bendruomenei (pirm. Regina Narušienė), LB įstaigos Washington, DC, vadovei Audronei Pakšteinai, Jungtinei Amerikos Baltų tarybai ir joje Amerikos Lietuvių tarybai atstovaujantiui Algiiui Rimui, Kalifornijoje veikiančiai Amerikos Baltų laisvės lygai ir ten besidarbuojantiui vicepirm. Angelei Nelsienai, Amerikos Lietuvių demokratų lygai, pirmininkaujanti Rimo Česoniui, ir Amerikos Lietuvių respublikonų sąjūdžiui, vadovaujanti Jonui Urbono. Neapsieita ir be Washington esančios Centro bei Rytų Europos koalicijos tautos (joje lietuviams atstovauja JAV LB ir ALT-as). Ypač daug padėjo ilgametis lenkų tarnybos „Laisvos Europos“ radijuje direktorius Jan Nowak, kovojęs už Lenkijos priėmimą į NATO ir dabar nematėsiu ryžtu siekiantis Lietuvos priėmimo į NATO. Susipažinkime su būdingesniais ištraukomis iš demokratų ir respublikonų 2000 metų prezidentiniams rinkimams platformų NATO plėtros klausimu.

Demokratų partijos platforma

„Europos saugumas bei pastovumas yra kritiškai svarbus Amerikos tautinio saugumo interesams... Prie Gore vyriausybės, JAV-ės toliau darbuosis su už Atlanto esančiais sąjungininkais, kad NATO taptų dar stipresnė, tuo užtikrinant pastovumą, skatinant gerovę ir puoselėjant demokratiją Europoje... Demokratų partija stipriai remė Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos ateitį, tuo sutvirtinant pamatus galingesnei NATO ir kuriant labiau demokratišką bei suvienytą Europą... Mes zvėgiame į priekį, ateityje tikėdami įvesti į NATO papildomus kvalifikuotus narius, kurie dalinasi mūsų vertybėmis ir ryžtasi prisiekti narys atsakomybės. Gore vyriausybė užtikrina, kad ateities NATO plėtros klausimas bus dalis aljanso darbotvarkės (agenda) 2002 įvyksiančiame viršūnių susitikime ir kad joks NATO nepriklausantis narys neturės

Su sveikinimais X Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimui, vykusiam šią vasarą Vilniuje.

teisės vetuoti sprendimus šiuo klausimu“.

Respublikonų partijos platforma

„Šiandieną antroje šimtmečio pusėje (esanti) stipri NATO yra pamatas taikai. Amerikos kariuomenės išskirstymai (deployments) yra trupmeninis skaičius, lyginant, ko būta šaltojo karo metais... Būsimasis respublikonų prezidentas teiks nepertraukiamą kryptį aljanso tikslui, Europos poreikiui daugiau investuoti į gynybą, ir, reikalaujant iškilus, karinio konflikto atveju veikti drauge su JAV. JAV sąjungininkams yra būtina talkinti su iškilusiomis pagrindinėmis apsaugos problemomis, nes Amerika turinti taip pat ir pasaulinio pobūdžio išpareigojimus.“

Amerikos interesui pasitarinama, kai Europos demokratijos tampa visiškai integruotos ir ekonominės, politinės ir apsaugos institucijos abipus Atlanto bendrijoje... NATO plėtra, įtraukiant kraštus su demokratinėmis vertybėmis, pluralistinėmis politinėmis sistemomis ir laisvosios rinkos ekonomijomis, privalo būti tęsiama. Nei geografinės, nei istorinės aplinkybės neturi diktuoti pilnutinės ir laisvos Europos ateities. Rusijai niekad neturi būti suteikta teisė vetuoti plėtrą... JAV turi skatinti susitaikymą ir draugystę, ne vien tik tarp JAV ir Rusijos, bet taip pat tarp Rusijos ir jos kaimynų“.

Platformų panašumai bei skirtumai

Abiejų partijų programose yra minimos Baltijos valstybės. Demokratų platforma da-

bartinei vyriausybei priskiria kreditus už Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos išleidimą į NATO gretas. Taip pat už „U.S. - Baltic chartiją“, kuri „suteikė Estijai, Latvijai ir Lietuvai aiškią perspektyvą dėl narys Europos ir trans-Atlantinės institucijose, tuo prisidedama prie pastovumo Šiaurės Rytų Europoje“.

Respublikonų partijos programa didžiulioji, kad, prezidentų Reagan ir Bush pastangų dėka, šaltasis karas buvo laimėtas, Vokietija buvo suvienyta, o respublikonų vadovybėje esantis JAV Senatas atvedė Čekiją, Lenkiją ir Vengriją į NATO. Programoje taip pat esama teiginio, kad Respublikonų partija „... buvo advokate Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms, net tada, kai kitų būta desperacijoje dėl jų išsilaisvinimo iš svetimų valdžios“. Šis teiginys būtų galima diskutuoti.

Kandidatų dėmesys Baltijos valstybėms

Lietuvos iniciatyva š.m. gegužės 18-19 d. Vilniuje surengta devynių centrinių ir rytų Europos valstybių užsienio reikalų ministrų konferencija sveikino G. W. Bush ir A. Gore. Pirmasis pasiuntė laišką, adresuotą Lietuvos prezidentui, antrasis — išleido pranešimą spaudai iš Baltųjų rūmų. Abu pareiškimai stipriai akcentuoja tolimesnę NATO plėtrą.

Liūdnei nuteikia faktas, kad nei vienas prezidentinių kandidatų nėra oficialiai priėmęs lietuvių ar baltų delegacijos. Praeities prezidento rinkimų kampanijų metu susitikimų būta. Demokratų kandidatas į prezidentus J. Carter

teikėsi su JAV LB Krašto valdybos bei LR tarybos atstovais pasimatyti viename Pittsburgo viešbutyje ir kartu papusryčiauti. Taigi 45 minutes turėta būsimoji JAV prezidento „ausis“ Lietuvos reikalais.

Kiek lengviau mūsų organizacijų pareigūnams sekasi prie kandidatams užsienio politikos klausimais žinias teikiančių patarėjų. Liepos 26 d., tarpininkaujant senatoriui Mitch McConnell, susitarta su G. W. Bush užsienio politikos baltų organizacijų vadovų konsultuota su vyriausiu patarėju Tautinio saugumo reikalais Sandy Berger. Š.m. spalio 13 d. Centrinės ir Rytų Europos koalicijos priklausanti organizacija atstovai susitiko su Leon Fuerth, Gore patarėju užsienio politikos klausimams. Fuerth, jei Gore laimėtų rinkimus, taptų vyriausiu patarėju Tautinio saugumo reikalams. Kol kas mūsų organizacijų vadovams dėmesio nesiteikia parodyti kandidatui Bush pagrindinę patarėjo užsienio politikos klausimams prof. Candalese Rice. Bush išrinkus prezidentu, teigiama, jog ji būtų vyriausio patarėjo Tautinio saugumo klausimams.

Bendrosios pastabos ir išvados

Abiejų politinių partijų programų tekstai NATO plėtros klausimu gan panašūs. Vis dėlto Demokratų partijos platforma Lietuvai yra palankesnė, nes konkrečiai paminima, kad į viršūnių konferencijos įvyksiančios 2002 metais darbotvarkę (agenda) NATO plėtros klausimas bus įtrauktas. Nukelta į 5 psl.

DRAGAS, 2000 m. spalio 26 d., ketvirtadienis

3

Danutė Bindokienė

Naudingi „mainai“?

Tarp visų bauginančių ir nemalonių įvykių šiandieniniame pasaulyje, viltį žadina Šiaurės Korėjos pasisukimas dešinėn. Š. Korėja, dar neseniai — uždara, griežtai atsirobojusi nuo bet kokių ryšių su „kapitalistinėmis valstybėmis“, ypač Pietų Korėja, nuo kurios, nelyginant Siamo dvyne — atsiskyrė prieš gerą pusimtį metų, pastarųjų kelerių metų būvyje pradėjo būti sušnekamesnė. Tam priežasčių buvo įvairių, tarp kurių ir nepaprastas krašto skurdas, privedęs gyventojus prie tikro bado.

Galbūt Š. Korėjos prezidentas Kim Jong Il pagaliau suprato, kad didžiausias jo valstybės priešas yra ne Amerika, ar kuri kita užsienio šalis, o nepagrįsta baimė, kad komunizmas subyrės kaip kortų namelis, jeigu bus „užkrestas demokratijos virusais“. Antra vertus, Šiaurės Korėja visuomet paramos — ir pavyzdžio — ieškojo Beidžinge, tad, Kinijai plačiau praverus duris į Vakarus, ir šiaurės korėjiečiai ryžosi įsileisti šiek tiek šviežios galvosenos, arba bent pasinaudoti vakariečių teikiama mis pramonės, verslo, komunikacijos galimybėmis.

Pradžią tam buvo padaryta anksčiau šiais metais, kai oficialiai — pirmą kartą po dešimtmečių — susitiko abiejų Korėjų prezidentai. Po to žengtas dar vienas atsargus žingsnelis: ribotam skaičiui žmonių iš Pietų Korėjos buvo leista aplankyti savo gimines ir teviškes Šiaurėje. Tačiau išpuodingiausias ty santykių atšilimo ženklas buvo, kai šios vasaros olimpiadoje Sidnėjū abiejų Korėjų atletai artidarymo iškilmėse ne tik kartu ižygiavo į areną, bet kartu nešė vėliavą. Nebuvo nei šiaurės, nei pietų, o tik viena Korėja. Užsienis tai palaikė ateities vienybės ženklu.

Tarytum to pozityvaus vyksmo pratęsimas buvo šios savaitės pirmadienį įvykęs JAV Valstybės sekretorės Madeleine Albright vizitas Šiaurės Korėjoje ir susitikimas su prez. Kim Jong Il. Tai buvo nemažas diplomatinis laimėjimas Amerikai ir nei kiek nemazesnis nusigręžimas nuo „senosios politikos“ Š. Korėjai. Albright sutikta iškilmingai, tarytum norint parodyti visus „komunistinio rojau“ pasiekimus ir pabrėžti savo šalies unikalumą.

Iš tokių diplomatinio vizito, ypač šiuo atveju, per daug

konkrečių pasiekimų neverta tikėtis. Tai tik uvertūra į tolimesnius ryšius bei derybas. Tačiau susitikimas vis tik buvo naudingas ir JAV ir Š. Korėjai, iš dalies dėl to, kad Albright iš anksto žinojo, kur Kim Jong Il buvo pasiruošęs daryti nuolaidas, kur tvirtai laikytis savo nusistatymų.

Pagrindinis pasiekimas buvo dėl Š. Korėjos branduolinių raketų pramonės plėtimo. Tai jau kuris laikas aštri rakštis Vašingtono panagėse. Nepaisant spaudimų ir įvairių sankcijų, ypač ekonominių, taikymo (dėl to Š. Korėjoje skraido ir bado šmėkla), visuomet atsirado lešų branduolinių ginklų pramonei. Tiesa, Š. Korėjos prezidentas nuolat tvirtino, kad kraštas tokios programos neturi ir nesiruošia turėti, griežtai protestuodamas, kai Jungtinių Tautų komisijos ar apskritai užsienio delegatai paprašydavo įsileisti į gamyklas ir tuos teigimus savo akimis patvirtinti.

Tad galima suprasti Vašingtono pasitenkinimą, kad Valstybės sekretorei pavyko pasiekti Šiaurės Korėjos prezidento pažadą „sulaukyti — arba bent susiaurinti — raketų vystymo programą, sunkiai laikyti nuo branduolinių ginklų bandymų ir eksportavimo“. Nors šio susitarimo punktai bus gildinami artimoje ateityje, bet pradžia visgi padaryta.

Ką už tai gavo Šiaurės Korėja? Amerika iš savo pusės pasižadėjo talkinti Š. Korėjai su komunikacijos satelitais, juos iškeliant į erdves. Daugiau kol kas apie šią derybų fazę neaiškinama, bet iš optimistiškų nuotaikų užsienyje galima spręsti, kad tokios Šiaurės Korėjos sąlygos visiems priimtinos. Iš esmės apie šias galimybes — komunikacijos satelitai užuot branduolinių raketų — Š. Korėjos prezidentas jau buvo kalbėjęs su Rusijos prez. Vladimir Putin, pastarojo apsilankymo metu.

Daugelis prisimename vaikystėje skaitytą pasaką apie Aladiną ir stebuklingąją lempą, kuri buvo prarasta, kai neapdairi tarnaitė, tikėdama daranti naudingą darbą, tą „seną“ lempą iškeitė į „naują“, siūlomą gudraus apgaviuko. Dabar per anksti spręsti, kas laimėjo iš šių „apsimainymų“, bet galbūt sutiktume, kad „stebuklingąją lempą“ lengviau pavadinti Albright laimėjimą.

BIRUTĖS ODISĖJOS ORANGUTANGŲ KARALYSTĖJE

Nr.15

AURELIJA MITUZINĖ

Valtininkas ardo mechanizmą, kažką valo, prisukinėja, priveržia. Jis suglūmęs — jo tvarkinga ir prižiūrima valtis paprastai tokių staigmenų nepateikia. Šypsena dingsta ir turistų, ir kartu vykstančių asistentų veiduose. Tik profesore rami ir šaltakraujiška:

— Pataisys ir plauksime.

Valtininkas pasikviečia į pagalbą netoliese plaukiojanti savo brolį. Bendromis jėgomis vyrai sutvarko variklį. Pajudame toluose boluojančio miško link. Mūsų valtis smarkiai perkrauta — plaukia dešimt žmonių, dar vežame penkis maišus vaisių — lauktuvių orangutangams bei maisto stovykloje dirbantiems asistentams. Valties paskui galis stipriai nugrimzdes, todėl valtis negali išvystyti savo

iprastinio greičio. Birutė nusprendžia nusamdyti ir mus vis dar lydinčią valtininko brolį — dviem valtimis plaukti bus saugia.

Po valandos skrydžio džiunglių vandens autostradomis pasiekiamie turistams skirtą viešbutį „Rimba“. Tai istisas, ant stulpelių virš pelkės vandens iškeltas poilsio namukų kompleksas su gyvenamosiomis patalpomis, restoranu, pagalbiniais statiniais. „Rimba“ labai išsiplėtė ir pagrazėjo 1991 metais, ruošdamasi sutikti pasaulinės Džiunųjų beždžionių konferencijos dalyvius.

Tai buvo vienas labiausiai įsimintinų įvykių profesorės Birutės Galdikas gyvenime. Į svečius atvyko žymiausi pasaulio primatologai, mokslininkai, žmogbeždžionių ty-

rinėtojai. Netgi buvo juokaujama, kad jeigu Indonezija norėtų išnaikinti orangutangus, tereikėtų nuskandinti lėktuvą su konferencijos dalyviais.

Beplaukiant visai sūtemo, todėl nakčiai apsistojame „Rimboje“. Restorane vakarieniųjų amerikietė kompozitorė Wendy su vyru. Jie susizavėję pasakoja apie dienos įvykius, susitikimą su galinguoju miško karaliumi — orangutangu Kusasiu. Tik ryte, plaukiant į Camp Leakey, teko gerokai sugaišti ir pavargti — kelią buvo užtvėrę aštuoni nuvirtę skersai upės medžiai. Laivo igula tris valandas pjaustė ir kapojo kietas medžių šakas, kol išlaisvino kelią upe aukštyn.

Pakilę anksčiau už saulę, rytojaus rytą vėl tęsiame kelionę į Camp Leakey. Dairausi į krantus — niekur nematau įrodymų, kad medžiai dažnai virstų į upe. Būtų išlikę apipjaustyti medžių kamienai, kelmiai, išverstos medžių šaknys. Tik artėjant prie Birutės

globojamos stovyklos, aiškiai šviečia dar šlapiojantys, varak nupjaustyti šakų balti skrituliai. Ir vėl atsitiktinumas?

Susitikimai su Kusasiu

Kai priplaukiame stovyklą, ji dar tik vaduojasi iš rytmetinio rūko. Birutė parodo vietą, kur stovėjo jos pirmoji lušnelė, kai ji su vyru Rod atvyko į džiunglių tankmę. Dabar šioje vietoje yra turistų takų sankryža, į kurią mūsų pasitiktį išlinguoja raudonplaukė orangutanga su savo mažyliu.

Pasivaikinti rambutanais iš medžių viršūnių akrobatikai vikrių šuolių kaskadomis nusileidžia gibonai. Žybteli savo žviritomis akimis juoduose snukučiuose, vikrių rankos judesiu čiupteli vaisių ir vėl liuksai aukštyn, kur, pasiliguodami ant šakų ir ramiai stebėdami atvykėlius, doroja savo pusryčius.

Viena po kitos iš tankmės pasirodo orangutangės su į gaurus įsikabinusiais mažyliais. Ateina ir Princesė. Tai ta

pati žymioji beždžionukė, kuri prieš du dešimtmečius puošė žurnalo „National Geographic“ viršelį. Ten ji buvo nufotografuota vienoje vonelėje su Birutės sūneliu Binciu.

Į positarimą Pahgalkanbune atvyksta valdžios atstovai iš Djakartos ir Birutė Galdikas

Ilgai klaidžiojame miško takais, šaukdami šio miško valdovą Kusą. Jis nesirodo. (B.D.)

JUBILIEJINIS PASAULINIS FARMACININKŲ KONGRESAS

REGINA ŽUKIENĖ

Jubiliejinis 60-asis Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) suauktas pasaulinis farmacininkų kongresas š.m. rugpjūčio 26-31 d. įvyko Austrijos sostinėje Vienoje.

I šį kongresą vyko ir didelė 44 Lietuvos farmacininkų grupė. Delegacijai vadovavo Lietuvos farmacijos sąjungos prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius. Dauguma vykusiuju buvo federacijos nariai, kiti — lydinieji asmenys.

Kongresas buvo atidarytas rugpjūčio 27 d., 14 val. Po FIP prezidento dano P. Kelgasto kalbos scenoje buvo iškilmingai perkirpta simbolinė kongreso juostelė.

Po to buvo pasveikinti ir įteikti diplomai pasižymėjusiems farmacijos mokslininkams: čilieciui prof. A. Arancibia ir JAV Texas universiteto prof. J. Doluisio. Garbės nariu už darbus moliarijos tyrimo ir gydymo srityje buvo išrinktas gydytojas iš Kalifornijos universiteto prof. G. Griffenhausen. Andre Beat medalis buvo įteiktas Olandijos atstovui J. Vinters.

Austrijos farmacininkai pademonstravo originalų filmą apie Austrijos farmacijos pasiekimus.

Tą patį vakarą Vienos Rotušės rūmų iškilnių salėje įvyko kongreso dalyvių susitikimo susipažinimo vakaras. Čia susitikome ir mūsų gerus pažįstamus: Amerikos lietuvių farmacininkų sąjungos pirmininkę dr. A. Dirkiene ir vicepirmininką čikagietį J. Kalvaitį.

Kitą dieną darbas vyko „Austrijos centro“ Jungtinėms Tautoms priklausančiuose rūmuose, plenariniuose posėdžiuose ir forumuose. Plenariniuose posėdžiuose buvo perskaityta 15 pranešimų, forumuose — naujausi duomenys apie diabeto gydymą, pranešimai apie rūkymo žalą ir kaip padėti mesti šį blogą įprotį, apie Parkinsono ligos gydymą ir kt. Veliau darbas vyko viešnuolikių sekcijoje.

Visi pranešimai buvo vertiami į anglų, vokiečių, prancūzų ir ispanų kalbą. Oficialioji kongreso kalba buvo anglų. Siemet pirmą kartą kongresus Austrijoje antrajame forume, kur daug pranešėjų buvo iš buvusios Sovietų Sąjungos šalių, pranešimai buvo vertiami ir į rusų kalbą.

Kongrese buvo svarstomi aktualūs farmacijos klausimai: vaistinių darbas naujomis sąlygomis, kai plačiai taikoma kompiuterizacija, kai, kaip kai kuriose šalyse, ypač JAV ir Kanadoje, vaistų galima užsisakyti ir per internetą, taip pat vaistinių bendradarbiavimas su kitų profesijų atstovais, vaistų kontrolės klausimai, nes ypač besivystančiose šalyse plinta vaistų falsifikacija ir kontrabanda. Buvo svarstomi informacijos klausimai, naujos pramoninės vaistų gamybos technologijos, vaistų laikymo kanonizuota, jos palaikyti dabar perkelti į altorius.

Vavelio katedros rūsyje yra ir poetų Adomo Mickevičiaus, bei Juliusa Slovackio sarkofagai, jų palaikai buvo parvežti iš Paryžiaus. Adomo Mickevičiaus medinis karstas sarkofage stovi ant Nemuno smelio. Poetas labai mylėjo Lietuvą, jis čia gyveno ir mokėsi. Todėl, būdamas emigracijoje Paryžiuje, savo garsiąją poemą „Ponas Tadas“ pradėjo zodžiais: „Tevyne Lietuva, mokesnė už sveikatą!“. Kaip reikia branginti, vien tik tas pa-

jie galetų padėti dėl nedidelių negalavimų besikreipiančiam ligoniui bei laiku jį nusiųsti pas gydytoją, kad, pats besigydydamas, neuždelsėtų ligos ir sau nepakenktų.

Labai svarbus vaistinininko, kaip informatoriaus apie vaistų veikimą, jų vartojimą ir laikymą, darbas. Vaistinėje ateityje būtina suteikti nesudėtingą medicinos pagalbą: pamatuoti kraujospūdį, atlikti kai kurį kraujo tyrimą, nustatyti cukraus kiekį kraujyje.

Baltijos šalių farmacininkai kongrese taip pat skaitė pranešimus. Lietuvos delegacijos vadovas prof. E. Tarasevičius perskaitė pranešimą apie farmacininkų rengimą Kauno Medicinos universitete ir aukštojo farmacijos mokslo problemas Lietuvoje.

Kongrese dalyvavo per 2.000 žmonių. Visur pabuvoti ir viską išgirsti buvo neįmanoma, todėl rinkomės mums aktualiausias problemas, kurios buvo nagrinėjamos atskirose kongreso sekcijose. Federacijos nariai buvo aprūpinti pranešimų tezėmis, veikė spaudos centras, kur buvo galima gauti naujausią informaciją apie kongreso darbą.

Kongreso metu tuose pačiuose rūmuose, kur buvo skaitomi pranešimai, Austrijos ir Vokietijos vaistų pramonės įmonės organizavo savo naujausių gaminių parodą. Taip pat buvo parodyta ir naujausia farmacinė bei medicininė literatūra.

Kongreso uždarymas įvyko Imperatoriškųjų rūmų šventinėje salėje. Jis buvo labai iškilmingas. Uždariant kongresą, FIP pirmininkas P. Kelgast perdavė kongreso rengimo estafetę Singapūro atstovams, nes 2001-ųjų metų kongresas įvyks Singapūre.

Austrijoje taip pat susipažinome su vaistinių ir „Ebewe“ bei Bitnerio vaistų gamyklomis, apsilankėme Insbruke ir Zalcburge — Mozarto gimtinėje.

I kongresą iš Lietuvos važiuojame autobusu, pakeliui aplankydami Lenkiją, Čekiją, Šveicariją, Lichtenšteino kunigaikštystę, Slovakiją, pervaziavome Vokietiją.

Lenkijoje pabuvome Krokuvoje. Šiame mieste, ypač jo centre Vavelyje, pinasi Lenkijos ir Lietuvos istorija. Vavelio pilyje gyveno jogailaičių gimnė karaliai — didieji Lietuvos kunigaikščiai. Vavelio katedroje buvo karūnuojami Lenkijos karaliai. Čia buvo karūnuotas ir Jogaila. Lenkijos karalienės karūna Vavelyje buvo uždėta ir Barbarai Radvilaitei. Visi Lenkijos valdovai yra palaidoti sarkofaguose Vavelio katedroje. Puosnūs Jogailos ir jo žmonos Jadvygos sarkofagai yra šalutinėje katedros navoje, veliau valdovai buvo laidojami katedros rūsyje.

1997 m. Lenkijos karalienė Jadvyga buvo kanonizuota, jos palaikai dabar perkelti į altorius.

Vavelio katedros rūsyje yra ir poetų Adomo Mickevičiaus, bei Juliusa Slovackio sarkofagai, jų palaikai buvo parvežti iš Paryžiaus. Adomo Mickevičiaus medinis karstas sarkofage stovi ant Nemuno smelio.

Poetas labai mylėjo Lietuvą, jis čia gyveno ir mokėsi. Todėl, būdamas emigracijoje Paryžiuje, savo garsiąją poemą „Ponas Tadas“ pradėjo zodžiais: „Tevyne Lietuva, mokesnė už sveikatą!“. Kaip reikia branginti, vien tik tas pa-

Lietuvos farmacininkai, dalyvavę tarptautiniame farmacininkų suvaizime Vienoje, Austrijoje, š.m. rugpjūčio 27 d.

mato, kas jau tavęs neteko...“

Aplankėme ir šalia Krokuvos esančias Velickos druskos kasyklas, paverstas muziejumi. Pirmoji druskos šachta Velickoje buvo iškasta 1280 metais. Kasykla siekia 327 m gyli, jos štrekų ilgis apie 300 km, šachtose 210 m gylįje įrengta sanatorija gydyti sergantiems bronchine astma.

Kasyklos ertmėse, iš kur iškasta druska, kalnakasiai įrengė koplyčias, muziejus sales. Visur daugybę druskos skulptūrų. Vaizduojamas ir druskos gavybos procesas, druskos išvežimas iš šachtos. Ypač įspūdinga kasykloje Šv. Kingos koplyčia. Ji 54 m ilgio, 12 m aukščio. Altorių, sienų papuošimus, sienynus čia prieš 100 metų iškaltė iš druskos kalnakasiai broliai J. ir T. Markovskiai.

Šveicarijoje gerėjome Alpių kalnais, mėlynais nepaprastai tyro vandens ežerais, gražiais miestais. Aplankėme Bazelio farmacijos istorijos muziejų, netoli Ciuricho ir Liucerno miestų esančias vaistų gamy-
jones „Mepha“ ir „Spirig Pharma“, susipažinome su gamybos technologija ir darbo organizavimu. Šių įmonių produkcija siunčiama ir į Lietuvą.

Sustojome Lichtenšteino kunigaikštystės, kurios ilgis tik 24 km, sostinėje Vaduz. Užli-

pome į aukštą pilies, kurioje gyvena kunigaikštis ir posedžiauja parlamentas, kalną. Nuo jo beveik visą kunigaikštystę apžvelbia akys.

Pasivaikščiavome po Slovaki-
jos sostinę Bratislavą centrą, pasigrožėme pro šalį plaukiančiu Dunajumi.

Nakvojome Zakopaneje. Šiame nedideliame kalnų kurorte kadaise gydesi ir mirė nuo džiūvos mūsų rašytojas Jonas Biliūnas. Po karo jo palaikai buvo parvežti į Lietuvą ir palaidoti šalia Anykščių esančios jo gimtinės Liudiškių piliakalnyje.

Visur domėjome farmacinį istaigų, vaistinių darbu, pasi-
sėmėme patyrimo. Kongresas davė daug žinių ir nurodė gaires darbui ateityje.

Aplankę svetimus kraštus, susipažinę su žmonių darbais ir gyvenimu, savo tėvyne nenusivylėme. Lietuva taip pat labai gražus kraštas, nors ir nėra kalnų saulei remti. Mūsų sodybos ir namai nenusileidžia kaimynams, keliai net geresni, negu Lenkijoje, Slovakijoje, o mašinų pas mus žymiai daugiau. Žmonės taip pat apsi-
sirengę, kaip ir aplankytose šalyse. Apie vaistines ir kalbėti nereikia, jos Lietuvoje gražios ir patikimos, o specialistai — kvalifikuoti.

PASITRAUKIMAS IŠ GIMTOJO KRAŠTO

Kai sniegas padengdavo laukus, o vakarai ilgėdavo, mano močiutė pasikviesdavo mane pas save, ištraukdavo iš seno „kuperio“ albumą ir pasakodavo savo gyvenimo istorijas. Įvairių istorijų aš girdėjau — vienos labai liūdnos, kitos juokingos, trečios — net šurpą keliančios. Tačiau žinau, kad močiutei pats baisiausias skaudžiausias įvykis jos gyvenime buvo pasitraukimas iš gimtojo krašto. Tais ilgais vakarais, atsisėdęs močiutei ant kelių, nutildavau, o močiutė pasakojė:

„Buvo 1941 metų pavasaris. Vokiečių kariuomenei atvykus į mūsų kraštą, buvo mums įsakyta išvažiuoti į Lietuvą, priešingu atveju, gąsdino mus, išves į Vokietiją sunkiems darbams. Tada aš buvau šešerių metų, mažai ką atsimenu, bet netrukus išvažiuojome. Aš, trys mano sesutės ir brolis sukvėmėme į vežimus svarbiausius daiktus: duonkubili, geldas, ūki priemonės. Su saviimi pasiemėme net vištas ir avis. Prie Galadusio ežero laukė mūsų sunkvežimiai, kuriais nuvežė mus į kaimą netoli Kalvarijos. Palikome viską, ką per keliasdešimt metų kūrė mano tėvai: sodybą, sodus, savus laukus, pievas, kalnus. Išvažiuojame, nežinodami nei kur, nei kodėl. Bijojome, kad teks ragauti 'karcios duonos'...“

Atvykę Sviderskio ūkyje gavome mažą kambarį, bet čia viešėjome neilgai. Po kelių savaičių reikėjo persikelti į kitą kaimą. Naujame name be mū-

sų gyveno dar dvi šeimos. Pas Lapaitį mano sesės, būdamos vyresnės, melžė karves, padėjos kulti, tokiu būdu turėdavo ką valgyti. Bet ir čia nepabuvome ilgai. Pagaliau pri-
skyrė mums laisvą Žvelgenos ūkį. Gyvenome su Drūčių šeima iš Didžiulių, bet namas buvo didelis, tad vietos užteko visiems. Ūkis buvo padalintas pusiau. Sėjome javus, linus, cukrinius burokus, ganėme avis, vištas, karves. Badaut nebadavome, bet lengva nebuvo. Sunku buvo gyventi ne po sava padangę, ne savoje žemėje.

Tuo metu, pavasaryje, gimė mano jauniausias brolis Jonukas, bet, susirgęs plaučių uždegimu, netrukus mirė. Liūdna, nes dabar netgi neatsimenu, kur jo kapas...

Kada jau pamažu pradėjome priprasti prie šių apylinkių, mums vėl įsakė iš ten išvažiuoti. Siūlė išvažiuoti į Berzinės kaimą netoli Švencionių, bet tėvas, padaręs vieną klaidą, išvežęs mus iš gimtinės, nenorėjo dar labiau nuo jos nutolti, nes visą laiką tikėjosi sugrįžti į Didžiulius. Tetukas surado mažą trobelę netoli Rimiečio ežero, kur laikinai apsigyveno. Veliau tėtė, susipažinęs su Eševičiumi, turtin-
gu tos apylinkės ūkininku, gavo trobą ir tvartelį, kur pagyvenome metus. Čia susirgo mano mama. Ilgai būti negalėjome, nes į tą patią mažą trobą atsinešė rusų šeima. Sergantiai mamai čia nebuvo gera vieta — ankšta ir garsu.

Kelionėms nebuvo galo. Žmonės visą laiką bande mums padėti. Šį kartą priglaudė mus Čiaponių šeima. Gyvenome po vieną pastogę, padėjome vesti ūkį. Tada aš pradėjau lankyti Verstaminų mokyklą. Labai megdavau eiti į mokyklą. Čia susitikdavau su bendraamžiais, pertraukų metu žaisdavome slėpynes. Dažnai eidavome kartu prie Rimiečio ežero, kurį labai pamilau. Dar ir dabar, rodos, akyse matau skaidrų ežero vandenį, žalią mišką aplink jį...

Laukė mūsų dar vienos kraustynės. Dabar apsigyvenome pas Liutkevičius. Jų namai buvo toliau nuo pagrindinio kelio, tad ir sergantieji mamai čia buvo gera ir rami vieta prabūti žiemą. Tiesą pasakius, pripratau jau prie šių apylinkių. Pamilau Rimiečio ežerą, Verstaminų mažą bažnytelę. Dar ir dabar atsimeu šulinį prie mokyklos su skaidriu ir šaltu vandeniu. Nors iš čia mūsų niekas nevijo, vis dėlto ilgejome savo padangės, savo namų kvapo.

Mama vis labiau sirgo. Kai tik perejo fronto liniją, nusprendė grįžti namo į Didžiulius. Pasiskolinę arklus, nes savus pardavėme, sukvėmė savo visus daiktus, kurių buvo jau žymiai mažiau, negu persikeltiant pirmą kartą. Mamą užklojome patalais, vežėme vežime. Aš, brolis ir dar dvi mano sesės vedė dvi karves ir penkias avis. Taip parvažiuojome namo. Graudulys suspaudė širdį, kai pamaciau savo trobą, savo laukus. Kol kas galėjome gyventi tik tvartelyje, nes trobą buvo užėmę lenkai. Netrukus jie išsikraustė. Persinėmė viską į namą. Keista buvo priprasti prie naujos aplinkos. Žinojau, kad čia svetimos duonos valgyti nereikės, ir dėl to man jau buvo ramu.

Spalio mėnesį mirė mano mama. Jos svajonė išsipildė. Palaidojome ją savoje žemėje. Netrukus baigėsi karas. Vis-
kas lyg ir grįžo į savo vietą. Pasilikio tik klajonių prisiminimai. Pasizadėjau sau jau niekada gyvenime nepalikti savo namų. Bet juk žmogus ne visada yra savo likimo kalvis. Ne visada sąlygos, aplinkybės leidžia mums patiems valdyti savo likimą...

Dabar aš suprantu, kodėl mano močiutei buvo sunku ir skaudu išeiti iš savo gimtinės, palikti viską, ką per keliolika metų kūrė jos tėvai ir ji pati. Jos šaknys buvo čia — Punsko krašte, dėl to ji sugrįžo, už sienos palikdama dalelę savęs. Mes, jaunoji karta, niekada nesusimąstome, ką laisvė reiškė mūsų seneliams, proseneliams. Nepatyreme karo varžtų, niekas iš mūsų neat-siskyrė nuo tėvynės, nuo gimtinės. Juk svetimoje žemėje net ir „šviesūs debesėliai“ sle-gia kaip šešėliai“. Joks turtas negali iškeisti ilgesio ir gimtinės meilės.

Daug žmonių turėjo apleisti savo gimtinę. Kiekvienam tai buvo didžiulė gyvenimo trage-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietvamzdžius (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SĄLDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF: (773) 586-5959
HOME (708) 425-7160
MOBIL: (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

BALTIA EXPRESS CO. LTD

KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ LAIVU
Priimami iki lapkričio 13 d.

7269 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL 60455
Tel. 1-800-SPARNAI; 1-800-772-7624
1554 Carmen Drive, Elk Grove Village, IL 60007
Tel. 1-800-AMBER XP; 1-800-262-3797
Skambučiai į Lietuvą 8 c/min.

JAV LB Krašto valdyba sveikina gerbiama valdybos narį, vykdomąjį vicepirmininką

Dr. VYTAUTĄ BIELIAUSKĄ

brandaus 80 metų jubiliejaus proga ir linki jam ilgų, darbinių ir sveikų metų!

JAV LB Krašto valdyba: Regina Narušienė, Marija Remienė, Regina Kučienė, Vytautas Janušonis, Birutė Jasaitienė, Vytenis Rasutis, Vytautas Mačiūnas, Jūratė Budrienė, sesuo Margarita Bareikaitė, Ramutis Pliūra, Algis Tamošiūnas, Andrius Čižiūnas, Audronė Pakšienė, Pranas Pranckevičius, Rasa Juškenė, Dalia Badarienė.

Sveikiname mūsų Bendruomenės ilgametį narį

Dr. VYTAUTĄ BIELIAUSKĄ

80-ies metų jubiliejaus proga. Džiaugiamės Jūsų jaunatviška energija ir optimizmu subūriant Cincinnati ir Daytono lietuvių. Didžiuojamės Jūsų indėliu į Pasaulio Lietuvių bei Amerikos Lietuvių Bendruomenės veiklą. Tikimės ir toliau semtis Jūsų išminties, kuria taip dosniai dalinatės su mumis ir sekti Jūsų pavyzdžiu.

Cincinnati lietuviai

dija. Ne visi grįžo į savo kraštą. Mes, Lenkijos lietuviai, puikiai žinome tai, kaip labai reikia kovoti už viską, kas yra mūsų. Neleiskime, kad mums reiktų valgyti karcia duoną, kad reiktų palikti savo gimtinę, neleiskime pagrobti mūsų tėvų šaltinių, aplinkybės leidžia mums patiems valdyti savo likimą...

Dabar aš suprantu, kodėl mano močiutei buvo sunku ir skaudu išeiti iš savo gimtinės, palikti viską, ką per keliolika metų kūrė jos tėvai ir ji pati. Jos šaknys buvo čia — Punsko krašte, dėl to ji sugrįžo, už sienos palikdama dalelę savęs. Mes, jaunoji karta, niekada nesusimąstome, ką laisvė reiškė mūsų seneliams, proseneliams. Nepatyreme karo varžtų, niekas iš mūsų neat-siskyrė nuo tėvynės, nuo gimtinės. Juk svetimoje žemėje net ir „šviesūs debesėliai“ sle-gia kaip šešėliai“. Joks turtas negali iškeisti ilgesio ir gimtinės meilės.

Daug žmonių turėjo apleisti savo gimtinę. Kiekvienam tai buvo didžiulė gyvenimo trage-

Lietuviškos vasaros peizažas. Nuotr. A. Žiziūno

INŽ. EUGENIJŲ MANOMAITIŲ PRISIMENANT

Eugenijus Manomaitis

Retai tenka sutikti žmogų, paliekantį tokios gilius pėdsakus savo nueitime kelyje kaip amžinos atminties Eugenijus Manomaitis.

Apie Eugenijaus tėvus tik tiek žinoma, kad jo tėvas kilęs iš Dainių kaimo prie Nemuno ir ten valdė šeimos plytinę. Eugenijaus motina gimusi Rytprūsiose liuteronų kunigo pavaduotojo (vadinamo „priečio“) šeimoje. Jau šio šimtmečio pradžioje randame juos Šilenuose, Šiaulių apskrityje, kur Eugenijus gimė 1909 m. gegužės 29 dieną, pirmasis iš 7-nių vaikų. Kaip gabus vaikiną, jis buvo leidžiamas mokytis Kėdainiuose, vėliau Marijampolėje ir pagaliau Kaune, kur baigė „Aušros“ berniukų gimnaziją 1929 m. pavasarį. Būdamas beveik karinės prievolės šaukimo amžiaus, stojo į Karo mokyklą kariūnu — aspirantu su savo vienmečiais ir panašaus išsilavinimo jaunuoliais. Karo mokslai ir karinė disciplina nesudarė jam sunkumų ir 1931 m. pavasarį jis buvo pakeltas į jaunesniojo leitenanto laipsnį ir paleistas į atsargą. Tą patį rudenį Eugenijus stoja į Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą, siekdamas statybos inžinieriaus specialybės. Nepaisant to, kad reikėjo dar užsidirbti studijoms, jis įsijungė į daugelį studentiško gyvenimo sričių, kur pasireiškė jo plačiausioji veikla.

Jo pozityvus vaidmuo buvo greitai pastebėtas neseniai įsteigtos Vyriškos „Plienės“ (i kurią jis įsijungė 1932 m.) vadovybės ir jau trečiojoje Vyriškos valdyboje (1934 m.) jis išrenkamas jaunųjų vyrų vadu. Būdamas iš prigimties muzikalus jis įnešė daug naujovių ne vien į jaunųjų vyrų (t.y. kandidatų) pasilinksminimus, bet ir visos Vyriškos alučių. Gerai suprasdamas sunkių studijų našą, reikalaujantią ilgų įtemptų valandų ruošiant brėžinius bei „kalant“ matematiką ir fizikos mokslus, jis Vyriškos pobūvių metu organizuodavo linksmają — nerūpestingą dalį. Alučių metu visuomet būdavo dainuojamos smagios kupletų formos dainelės, kartais pasišaipant iš profesorų, kartais iš savęs pačių. Kai kurios dainelės buvo sukurios jo paties, kai kurios kitų, dažniausiai prikaitant savus žodžius liaudies dainoms ar šiaip gerai žinomoms melodijoms.

Eugenijus mėgdavo kirsti nekaltus pokštus ir tarp asmenišku draugu: žūrėk, sukviečia žiemos metu bori draugų į dideles roges ir bevažinėjančią, tyčia ar netyčia, rogės apvirštą ir pačią didžiausią pusnį. Tas sukdavo visiems gardaus juoko, net su-

megzdavo naujus romanus draugų ir draugių tarpe. Visi jį mėgdavo už tas išmones.

Eugenijaus horizontai siekė daug toliau. Linksmai dalis „Plienės“ alučiuose ar tarp draugų, buvo vien prasiblaškyti, gi kasdieninis gyvenimas teikė daug rūpesčių ir reikalavo koncentracijos. Būdamas vyriausias Manomaičių šeimos sūnus, studijuodamas ir dirbdamas padėdavo broliams ir seserims iš savo uždario. Negana to, jis rūpinosi ir bendra studentijos veikla, studentų teisėmis visuomenės aktyse.

Būdamas „Plienės“ vyriškos narys, jis atstovavo Vyrišjai platesniuose studentijos sluoksniuose. 1933 m., suspendavus Studentų atstovybės veiklą (žr. Liet. Enc. XXIX t. 68 psl.), profesinės lietuvių studentų korporacijos „Plienės“, „Fraternitas Lituanica“ ir „Patria“ sudarė broliškumo sąjungą.

Prie jų greitai prisidėjo ir kitos profesinės bei regioninės studentų korporacijos, tuo būdu sudarydamos Prezidiumų sambūrį — stiprią studentų organizaciją, atstovaujančią universiteto studentams ir už universiteto ribų. Prez. Sambūris aktyviai reikšėsi, ypač universitete, jo vadovybėje dalyvaujant ir Eugenijui Manomaičiui. Jis atkakliai kėlė idėją atgaivinti Studentų atstovybę platesnės apimties, įtraukiant visas studentų organizacijas ir jos eiles. Tai pavyko įgyvendinti 1936 metais, išrinkus vadinamąją Laikinąją studentų atstovybę (LSA). Ji susidėjo iš studentų plėniečių, fraternitietų, ramovėnų, ateitininkų, varpininkų ir kitų, o savo pirmininku išsirinko Eugenijų Manomaitį, šios idėjos puoselėtoją.

Pirmasis LSA uždavinys buvo atstatyti ryšius su SELL (Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos) studentų sąjunga ir paruošti statutą naujai Studentų atstovybei atkurti. Jau 1937 m. sausio mėn. L. St. Atstovybė dalyvavo SELL suvažiavime Tartu mieste, Estijoje. Kovo mėn. buvo suruošta SELL žiemos olimpiada Zarasuose (Lietuvoje). Gegužės mėnesį LSA suorganizavo studentų pavasario šventę Kauno ažuolyne, kur dalyvavo ir SELL atstovai. Visą tą veiklą vykdė LSA Prezidiumų sambūrio vadovaujama. Politinių ir religinių pažiūrų diskurtavimas buvo visiškai eliminuotas ir veiklos programoje vyravo tik Vytauto Didžiojo universiteto studentijos interesai ir jos reprezentacija.

Taip pat verta pripažinti, kad 1938 m. tikros Studentų atstovybės sekmingam 18 atstovų išrinkimui sveikus pagrindus padėjo Laikinoji studentų atstovybė, vadovaujama „Plienės“ Vyriškos šūkiu: „Lietuviškumas, Broliškumas, Patvara ir Darbas“, kuri puoselėjo LSA pirmininkas Eugenijus Manomaitis.

Baigęs studijas 1938 m. irs ekmingai apgynęs diplominį darbą — Viaduką per Tunelio gatvę Kaune, — E. Manomaitis gavo Diplomauto statybos inžinieriaus titulą ir teises. Tuojau po to, jis ėmė reikštis kaip gabus ir darbštus inžinierius (žr. „Technikos žodžio“ 1996 m. Nr. 1, psl. 24), dabar jau kaip Inžinierų korporacijos „Plienės“ narys.

Neminint daugelio jo vykdytų statybos darbų 1938-1944 metų laikotarpyje, tenka apgailestauti, kad jam su šeima teko trauktis iš Lietuvos antrojo sovietinio komunizmo antplūdžio į Lietuvą akivaizdoje. Kad likti tėvynėje

darėsi neįmanoma, parodė agresyvi komunistų politika lietuvių inteligentijos atžvilgiu 1941 m. invazijos metu. Atsidūręs Vokietijoje, Eugenijus rankų nenuleido dirbdamas bent statybų priežiūroje. O po Vokietijos kapituliacijos ėmė savistoviai verstis statybos srityje. Atsiradus galimybei emigruoti į JAV, jam daug galvoti nereikėjo — apsisprendęs atvyko su šeima į Bostoną (Mass.), kur tuoj susirado darbą ir netrukus įsigijo namus. Įdomu tai, kad laisvalaikio griebdavosi namo pagerinimo, įtraukdamas į darbą ir savo jaunus vaikus, kurie pagaliau išgales jam padėdavo, tuo būdu pramokdami praktiškai dirbti — tvarkyti namus bei aplinką. Nepaisant to, kad namo pamatai stovi ant uolos, jie įrengė po namu slėptuvę, o kieme — maudymosi baseiną, kurį tekdavo pamūryti aukščiau, jaunimui augant. Privatumo dėlei visą sklypą apmūryjo akmenine tvora ir dar porą baseinelių su kriokliuku ir žuvytėmis įrengė vaikų pramogai. Automobilui pasistatyti aikštelę teko įtaisyti kitaip, būtent — sprogdinant akmenį tyliuoju būdu, t.y. įkaitinant uolą degančiu lauzu, o po to „skaldyti“ uolą šaltu vandeniu. Vaikai ir vel išmokyti kažko naujo, dar vienas žingsnis į praktišką gyvenimo būdą.

Kad šeima nesijaustų uždaryta tarp keturių sienų, atostogos būdavo planuojamos tai Kanadoje, tai JAV, kad parodyti gražiausias Amerikos vietas. Dažnai tekdavo nakvoti ir palapinėse, norint praleisti daugiau laiko gamtoje. Žiemos metu mėgdavo nuvažiuoti į Floridą, į savo paties pasistatytus namus. Pasitraukęs į užpelnytą poilsį, Eugenijus tapo neretas svečias ir kituose lietuvių telkiniuose, tarp jų ir Čikagoje. Kartą jis lankėsi ir „Plienės“ Vyriškos 50 m. steigimo sukakties šventėje, Čikagoje. Jis ėmė jaudintis, stengdamasis pravesti senas pieniečių dainas, visai užmiršdamas, kad tai jau nebe tie jaunuoliai,

kaip prieš 50 metų ir tos lengvos dainelės ne tiek patrauklios pagyvenusiems inžinieriams. Gi jis pats vis stengėsi išspausdinti tas dainas su gaidomis knygelės forma. Žinoma, tas būtų labai pravartu dabar Kauno Technologijos u-tė atsikūrus „Plienės“ Vyrišjai. Tai gražintų naujai studentijai tą lengvą nerūpestingą poilsio atgaivą. Gaila, kad trūko tam pritarimo iš vyresniųjų kolegų, nes ne visiems lemta numatyti ateities reikalavimus.

Pagaliau jau pragyventą dviejų genčių laikotarpis bei klestėjimas ir visiškai sužlugimas „Blogio imperijos“ — Sovietų Sąjungos, kuri stengėsi perauklėti žmogaus prigimtį į Lenino-Stalino išsvajotąsias komunas. Tas, be abejo, gerokai paveikė mūsų lietuviško jaunimo tautinę sąmonę, morale, na, ir studentijos gyvenimo būdą. Jiems kiek svetimi, gal ir mažai suprantami, mūsų laikų studentijos įpročiai. Dar teks laukti daugelį metų, kol gyvenimas Lietuvoje eis į normalias vėžes.

Eugenijui kaip tik labai rūpėjo, kad dabartinis Lietuvos jaunimas kuo greičiau taptų laisvais, susipratusiai lietuvišiais jo pavyzdžiu.

Žvelgiant atgal į Eugenijaus nueitą kelią, matome jį visuomet tvirtą, nepalaužiamą savo įsitikinimuose ir savo siekiuose. Tai buvo ne kasdieninis žmogus, daug nuveikęs šeimyniniame gyvenime, savo profesijoje bei visuomeninėje veikloje. Ir nuoširdžiai gaila, kad nebeturime jam tolygaus asmens, kuris galėtų jį pakeisti mūsų gretose.

Jo netekome 1995 m. lapkričio 16 d. — jau prieš penkerius metus.

Algis A. Didžiulis

* Internet'o vartotojų tyrimo duomenimis, 8 procentai Lietuvos gyventojų reguliariai (nors kartą per savaitę) naudoja Internet'ą. 31 proc. Lietuvos Internet'o vartotojų dažniausiai juo naudoja darbe, o namuose prie jo prisijungia tik 15.8 proc. (Elta)

NATO PLĖTRA IR PREZIDENTINIAI KANDIDATAI

Atkelta iš 3 psl.

Lietuvai tai ypač svarbu, nes, pletrą atidedus atečiai, ji gali būti patogi pamišta.

Rūpestį kelia C. Rice vengimas susitikti su lietuvių bei kitų baltų tautų atstovais. Įtariamą didina faktas, kad ji buvo viena pagrindinių prezidento Bush patarėjų. Lietuvai laisvinantis iš sovietinio jungo ir jos bei tuometinio Tautinio saugumo patarėjo G. Scofield motyvacija, bet kuria kaina išlaikyti M. Gorbaciov, ilgokai nudelsė Lietuvos pripažinimą. Pastebėtina, kad tuometinis JAV Gynybos sekretorius Dick Cheney (dabartinis respublikonų kandidatas į viceprezidentus) stovėjo Lietuvos pusėje.

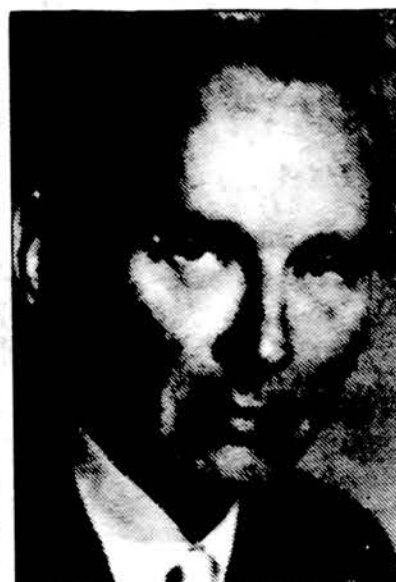
Maloniai stebina ir Demokratų partijos centrinio komiteto demesys lietuviams. J. Hartford, CT, vykusią JAV LB XVI tarybos pirmąją sesiją š.m. rugsėjo 30 d., ji iš Washingtono, DC, specialiai atskraidino vieną iš įtakingų patarėjų, Nicholas Rey, buvusį JAV ambasadorių Lenkijai 1994-1997 metais. Jis su LB atstovais praleido trejetą valandų, arti mai bendravo su sesiją stebėjusiais Lietuvos ambasados pareigūnais ir sesijos svečiais. Nicholas Rey parinkimas sveikinti sesiją A. Gore vardu buvo gerai demokratų apgalvotas. Jo ambasadorystės Lenkijoje metu Lenkija kvalifikavosi pakvietimui į NATO.

Maloniai stebina plačiai ke-

tinamas paskleisti demokratų reklaminis pranešimas „Lietuviai amerikiečiai žino, jog Al Gore yra jų pusėje“. Atsišaukimo tekste prisimenama, kad prieš 60 metų prez. F. D. Roosevelt atsisakė pripažinti smurtu įvykdytos Lietuvos okupaciją. (Mums tai svarbu, kai šiandieninės Rusijos valdovai drįsta teigti, jog okupacijos niekad nebuvo!) Atsišaukime džiaugiamasi atkurta Lietuvos nepriklausomybe ir dabar kuriama demokratine valstybe. Pagaliau iškeliamas Atstovų rūmų nario, senatoriaus, vėliau viceprezidento, Al Gore parama Lietuvą integruoti į Europos ir transatlantines institucijas. Pabrėžiama, jog dabartinės vyriausybės įkurta „Partnerystė vardan taikos“ siekia padėti valstybėms, siekiančioms narystės NATO. „Al Gore siekia laikyti NATO duris atviras visoms valstybėms, kurios nori ir gali priimti narystės atsakomybes“. Atsišaukima puošia tautiniais rūbais lietuvių nuotrauka.

Šiame straipsnyje suminėti faktai nesiekia nukreipti skaitytojo balsą vienam ar kitam prezidentiniam kandidatui. Tikiuosi, jog, likus kelioms savaitėms iki rinkimų, šis straipsnis bus akstinas mums padirbėti, kad prezidentiniam kandidatui tvirtiau angažuotųsi Lietuvos pakvietimui į NATO.

MIRĖ P. B. VARKALA

Petras B. Varkala.

Didžiosios Britanijos lietuvių neteko aktyvaus visuomenės veikėjo, lietuviškos puoselėtojo ekonomisto Petro Bazilijaus Varkalos. Mirė jis spalio 21 dieną savo namuose, eidamas 92-uosius metus.

P. B. Varkala gimė Kauno apskrityje, Pakuonio valsčiuje, Girininkų kaime. Baigęs Vytauto Didžiojo universitetą ekonomiką ir susitapęs pinigų, 1935 metais išvyko pagilinti žinių į Angliją, kurioje liko visam laikui. Buvo pakviestas dirbti Lietuvos ekonominių organizacijų — Maitos ir Pieno centro atstovu Londone, 1940 metais paskirtas agrikultūros atašė prie Lietuvos pasiuntinybės. Pasibaigus karui, vadovavo dviem placiūms tarptautiniams ryšius turinčioms prekybos bendrovėms.

1947 metais P. B. Varkala kartu su kitais įkūrė Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungą ir trejus metus buvo jos pirmininkas, vėliau — tarybos narys. Penkerius metus pirmininkavo Londono lietuvių diskusijų klubui. Visą gyvenimą rėmė lietuvišką veiklą išvijoje, bendradarbiavo užsienio lietuvių spaudoje.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę stengėsi padėti savo Tėvynei. Paliko liudinčią žmoną Melitą, sūnų Petrą ir dukrą Iną. Velionis bus laidojamas Londone š.m. spalio 30 d. (Elta)

* Ūkininkai ketina pradėti gaminti biodyzeliną ir pigesniais degalais nukonkuruoti „Mazeikių naftą“. (Elta)

DRAUGAS, 2000 m. spalio 26 d., ketvirtadienis

5

DĖL NESANTAUKOS TARP TAUTŲ KURSTYMO

Pastaruoju metu kai kurios visuomenės informavimo priemonės išplatino trumparegiškų svaicijimų ir neatsakingų vertinimų žydų tautos atžvilgiu. Abstraktus, nuasmeninti kaltinimai tiek žydams, tiek lietuviams už tikrus ar tariamus nusikaltimus negali būti racionalaus dialogo pagrindas tarp tautų, kurias jungia daugiau kaip šešių šimtų metų bendro gyvenimo Lietuvoje istorija. Tairneskatina susipratimo, bet didina nepasitikėjimą ir griauja besimezgancio dialogo tarp lietuvių ir žydų tautų galimybę.

Neužgydyta istorinė lietuvių ir žydų santykių žaizda verčia pasimokyti: tautoms graso fanatizmas, pavieniam žmogui — abejingumas. „Fanatizmas ir abejingumas vienas kitą maitina, — sako Nobelio taikos premijos laureatas Eljas Wieselis. — Su abiem turime kovoti. Ir tai svarbiausia istorijos pamoka“.

Mes tikime, kad lietuvių ir žydų tautos, patyrusios didžiules kančias ir sunkius istorijos išmėginimus, turi pakankamai savitvardos ir isto-

rines išminties, kad nesiduotų manipuluojamos atsakomybės stojančių asmenų šūkių bei visuomenę klaidinančių pareiškimų.

Lietuvos žurnalistų sąjungos VK prezidiumas

* Moterų padėtis Lietuvoje pernelyg neišsiskiria iš kitų Vidurio ir Rytų Europos valstybių, pažymima ataskaitoje „Pasaulio moterys: Vidurio ir Rytų Europos produkcinio amžiaus moterų sveikata, jų teisės ir politika“, kurią parengė Lenkijos Moterų reikalų ir šeimos planavimo federacija bei Produkcines sveikatos ir teisių centras New Yorke. Ataskaitoje apzvelgiama moterų padėtis sveikatos, socialinių teisių, seksualinio auklėjimo srityse Albanijoje, Kroatijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rusijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje. Ataskaitoje pabrėžiama, kad pastaraisiais metais Lietuvoje sumažėjo nėštumo nutraukimų skaičius, gimdyvių mirtingumas. Tačiau pažymima, kad Lietuvoje daugėja abortų tarp merginų iki 19 metų, 52 proc. jaunimo nenaudoja kontraceptinių priemonių. (BNS)

Pirmam Čikagos jūrų skautų laivo vadui

A. † A.
vyr. valt. ERIKUI
JASIUKAIČIUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą jo žmonai GRAŽINAI ir dukrai RŪTELEI.

„Grandies“ jūrų skautininkai

A. † A.
STASEI KALIBATAITEI
LARSEN

mirus, jos sūnui ROMUI KASPARUI gilią užuojautą reiškia buvusios „Amerikos balso“ lietuvių redakcijos bendradarbiai.

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

SAS
Scandinavian Airlines

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prof. dr. Vėjas Liulevičius

APIE TAUTINĮ
IDENTITETĄ

Prof. dr. Vėjo Liulevičiaus knygos apie tautinį identitetą okupacijoje pristatymas ("War Land on the Eastern Front: Culture, National Identity and German Occupation in World War I, Cambridge University Press, 2000) vyks Ateities savaitgalio metu šį šeštadienį 9 val.r. Ateitininkų namuose Lemonte.

Vejas Liulevičius yra ateitininkas nuo jaunų dienų ir yra daug kartų skaitęs paskaitas ateitininkų suvažiavimuose ir kongresuose. Paskutiniaisiais metais jis yra daug dirbęs mokslinių ateitininkų kursuose Dainavoje.

Vejas Liulevičius yra baigęs The University of Chicago, vėliau University of Pennsylvania jam buvo įteiktas doktoratas moderniosios Europos istorijos srityje. Nuo 1995 m. rudens V. Liulevičius dirba University of Tennessee at Knoxville kaip asistentas profesorius.

Kun Jonas Kuzinskas, Šv. Kazimiero lietuvių kapinių direktorius, sekmadienį, spalio 29 d., 12 val. atliks religinę dalį tradicinių visuomeniškų Vėlinių iškilnių Šv. Kazimiero kapinėse prie Steigėjų paminklo. Pasauliečių vardu Vėlinių tema kalbės visuomenininkas Algis Regis. Šiose kapinėse palaidotieji, o taip pat ir visi mūsų tautos mirusieji bus pagerbti vainiko padėjimu, Vėlinių žvakės uždegimu, giesme, himnais ir prie paminklo išsirikiavusių uniformuotų šaulių ir ramovėnų garbės sargyba. Šį tradicinį mirusiųjų prisiminimą kasmet ruošia ir visuomenė dalyvauti kviečia Bendruomenės pasauliečių komitetas ir Šv. Kazimiero kapinių kapų sklypų savininkų draugija.

Vyresniųjų lietuvių centre aprašant madų parodą (2000 m. spalio 24 d.) buvo praleista modeliuotojos Emilijos Kantienės pavardė, kuri demonstravo puikią melsvos spalvos vakarinę suknelę. Atsiprašome.

Vyresniųjų lietuvių centre po madų parodos modeliuotojai vaišinasi blynais. Iš kairės: Antanas Pauzuolis, Emilija Kantienė, Juzė Ivašauskienė ir Sofija Plėniene. Nuotr. A. Bakaičio

Neužmirškite, kad šeštadienį, spalio 28 d., laikrodžius reikia atsukti viena valanda atgal. Visi sekmadienio renginiai jau vyks nauju laiku.

Už Čikagos skyriaus mirusius ramovėnus šv. Mišios bus aukojamos lapkričio 2 d., ketvirtadienį, 5 val.p.p. tėvų jėzuitų koplyčioje. Ramovėnai, birutietės, šauliai ir visuomenė kviečiama dalyvauti.

Vargonininkas, klavesinistas Gediminas Kviklys Lietuvos Muzikos akademijoje baigė fortepijono (prof. S. Vainiūnas) ir vargonų (prof. L. Digrys) klases. Tobulinosi Prahoje pas prof. M. Šlechtą, stažavo Prahos muzikos akademijoje pas klavesino prof. Z. Ružickovą. G. Kviklys yra surengęs daugiau nei 1,000 vargonų muzikos koncertų. Dabar muzikantas groja kamerinės muzikos ansamblyje „Musica humana“, o taip pat vadovauja Lietuvos muzikos akademijos vargonų ir klavesino katedrai. Vienintelis šio puikaus vargonininko koncertas Čikagoje įvyks šį sekmadienį, spalio 29 d., 1:30 val.p.p. Pal. J. Matulaičio misijoje. Prieš koncertą apie 12 val. – pietūs centro didžiojoje salėje. Bilietus galite įsigyti, paskambinę Vandai Gvildienei tel. 630-271-9136.

Renginiai

Trys institucijos – The Field Museum, The University of Chicago ir Steppenwolf Theatre rengia naują renginių seriją, kurioje bus nagrinėjami įvairiausi mokslo ir žmonijos klausimai. Renginy, kuris vyks spalio 29 d., sekmadienį, 6 val.v. The Field Museum (Roosevelt Road at Lake Shore Drive) bus sudarytas iš trijų dalių: B. Brecht pjesė „Galileo“ skaitys žinomas aktorius N. Rudall, antroje dalyje moralinius, mokslinius ir visuomeninius klausimus kels The University of Chicago astronomijos ir astrofizikos fakultetų dėstytojai ir the Field Museum antropologijos mokslininkai, trečiojoje dalyje vyks klausytojų diskusijos. Informacija tel. 312-665-7518.

Ašlysta paminėti

Jonas Kačerauskas „Gyvenimas šaukia“, leidykla „Miško kelias“, Vilnius, 2000.

Tai prisiminimų knyga. Vykstės išgyvenimai, karas, mobilizacija, slapstymasis, gimnazija, vėliau – rezistencinė veikla, veržimasis į mokslus. Prisiminimuose pateikiama Lietuvos istorija, kurią paliudijo vieno žmogaus gyvenimas. Autentiškuose išgyvenimuose atsispindi prieškarinio Lietuvos ir kelių okupacijų vaizdai, žmonių tarpusavio santykiai. A.V.Š.

Edmundas Kulikauskas, LSS Vydūno fondo atstovas Lietuvoje, sveikina V. Jonuškaitės-Zaunienės premijos laureatę Aušrą Liutkutę.

AUŠRA LIUTKUTĖ ATVYKSTA Į ČIKAGĄ

Labai gyvas kultūrinis gyvenimas Čikagoje praturtės dar vienu svarbiu įvykiu. V. Jonuškaitės Zaunienės konkurso laimėtojos Aušros Liutkutės koncertas vyks spalio 29 d. Jaunimo centre.

Šį pavasarį Lietuvos Muzikos akademijos didžiojoje salėje minėtame konkurse dalyvavo 17 vokalistų. Konkursas užtruko penkias valandas. Autoritetinga komisija, vadovaujama prorektorius prof. E. Ignatonio, vienbalsiai nutarė konkurso premiją ir 1,000 dol. skirti akademijos magistrantei Aušrai Liutkutei. Ji ne tik meistriškai ir profesionaliai atliko muzikos kūrinius ir liaudies dainas, bet ir pasižymėjo kitomis savybėmis – buvo aktyviai dalyvavusi koncertinėje, visuomeniškoje veikloje. Prieš šį konkursą Aušra yra laimėjusi respublikinę B. Grincevičiūtės premiją.

„Mokslo Lietuva“ apie šią daininkę taip rašė: „Ši neabejotino talento prof. V. Mikštaitės klasės auklėtinė ir šiame koncerte pasirodė kaip labai universali dainininkė, vienodai sėkmingai dainavusi klasikinių operinių repertuarą ir lie-

tuvių liaudies dainas. Kaip tvirtina V. Jonuškaitės-Zaunienės konkurso vertinimo komisijos pirmininkas, Lietuvos Muzikos akademijos mokslo ir meno prorektorius prof. E. Ignatonis, būtent ši Aušros Liutkutės savybė ir lėmė jos naudai komisijos narių sprendimą – jie vienbalsiai atidavė savo balsus už naująją laureatę“. „Mokslo Lietuva“ toliau rašė: „Abejojančių sprendimo teisingumu salėje nebuvo. Susirinkusieji labai karštais aplo-dismentais dėkojo talentingą vokalistę išugdžiusiai prof. V. Mikštaitei, kuri klausydamasi savo mokinės šluostėsi džiaugsmo ašaras“.

Dabar Aušrą Liutkutę galėsime išgirsti Čikagoje, Detroito ir Los Angeles miestuose. Dainininkė padainuos liaudies dainas, operų arijas ir operėčių ištraukas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Po koncerto Čikagoje Jaunimo centro kavinėje su viešniomis iš Vilniaus vyks pabendra-vimas. Tebūna jos koncertas sėkmingas kaip ir koncertai Vilniuje. Koncertų rengėjai – Akademinis Skautų sąjūdis ir Vydūno fondas. V. M.

20-ojo Ateities savaitgalio prelegentai atvyksta net iš Knoxville, Tennessee; Cincinnati, Ohio; Madison, Wisconsin; Washington, D.C. Savaitgalio dalyviams, gyvenantiems Čikagoje ir apylinkėse, Ateitininkų namai, Lemont, IL – arčiau namų. Savaitgalio temos bus įvairios – istorija, visuomeniškumas, tautiškumas, bažnyčios ateities aptarimas. Čikagos ir apylinkių visuomenė kviečiama atvykti į Ateities savaitgalį.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas ir finansų komitetas šaukia labai svarbų parapijiečių susirinkimą spalio 29 d., sekmadienį, 3 val.p.p. parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave, Chicago. Susirinkime bus skaitomi įvairūs pranešimai, nagrinėjami klausimai ir sumanymai. Visi, kuriems rūpi lietuviškos parapijos likimas, maloniai kviečiami šiame susirinkime dalyvauti. Labai laukiami ir naujai atvykusieji iš Lietuvos.

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukojo: \$100 – Danutė Mikulskytė-Hatzitheodorou; Stefani-ja Mikulskienė. \$50 – Gražina Kenter; Matilda Kurapka; Povilas ir Elena Mazeika; Jonas ir Ona Motiejūnas; Antanas Osteika. \$25 – Alfonsas Gercys; Juozas ir dr. Sofija Kungys; Janina Radvenis; Alfonsas Tumas; Narimantas Udrys; Saulius Vydas. \$20 – Kazys Barūnas; Liucija Jankauskaitė; Marija Remienė. \$15 – Irene Makauskas. \$10 – Juozas ir Ramunė Mikaila; Halina Plaušnaitienė. \$1 – Brian Burba. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus Krašto lietuvybei“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

• Daytona Beach „Saulutė“ dėkoja Stasiui Ilgūnui už \$100 auką, gautą per D. Brazdžionienę ir už \$200 auką dr. ir Mrs. Couch, gautą per E. Krūžikienę ir A. Kavaliūnienę. Ačiū visiems! 3523/00

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukojo: \$50 – L.O. Griniutė-Šmulskytė; Jonas Kučinskas; Vytautas Lapatinskas; Meta Linkus. \$35 – Dr. Rimvydas Sidrys. \$30 – Jonas Juozapavičius; Aldona Markelienė. \$25 – Vytautas ir Bronė Bıldıšai; Viktoras Makiejus; Balys Milaknis; Vytautas Musonis; Longinas Svelnis. \$20 – Giedrė Budreckis, a.a. Algirdo Budreckio atminimui; Vitoldas Gruzdis; kun. Rapolas Krasauskas; Kazys Prišmantas; Michael ir Laima Vansauskas; Aldona Venckūnas. \$15 – Irena Sušinskienė. \$10 – Stasė Didžiulienė. \$5 – J. V. Lopatauskas. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus Krašto lietuvybei“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

ČIURLIONIO FESTIVALIS ČIKAGOJE - UNIKALUS ĮVYKIS

Čiurlionio festivalio sumanytojas pianistas Rokas Zubovas sukvietė Čikagoje gyvenančius menininkus, o taip pat ir muzikantus iš Lietuvos, kad šį rudenį, lapkričio 1-5 dienomis, paminėtų savo prosenelio M. K. Čiurlionio 125-ąsias gimimo metines. Šiandien su „Draugo“ skaitytojais jis dalinasi savo mintimis.

M. K. Čiurlionio 125-ųjų gimimo metinių minėjimo renginiai jau vyko arba vyks Lietuvoje, Rusijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir kitur. Kuo bus ypatingas Čikagos Čiurlionio festivalis?

Šie metai – išskirtiniai M. K. Čiurlionio metai. Pirmą kartą M. K. Čiurlionio menas pasaulyje pristatomas taip plačiai ir visapusiškai, nes tik neseniai mes plačiau susipažinome su literatūriniu M. K. Čiurlionio palikimu, taip pat Kaune, Čiurlionio muziejuje, pirmą kartą yra rodomos M. K. Čiurlionio fotografijos.

Mūsų Amerikos lietuvių meno draugijos organizuojamas Čiurlionio festivalis bus unikalus ir niekada nebepakartojamas įvykis, nes mūsų organizuojamose parodose net 54 Amerikos lietuviai dailininkai rodys savo paveikslus, vienaip ar kitaip įkvėptus M. K. Čiurlionio. Man rodos, tai labai įdomus kultūrinis tiltas tarp praeities ir dabarties. Taip pat pirmą kartą Amerikoje bus giedama M. K. Čiurlionio kantata „De Profundis“. Neturėdami galimybių iš Lietuvos atsivežti viso orkestro, atsivežame Vilniaus styginių kvartetą, kuris gros styginių partijas, o fortepijonu bus atliekama likusi orkestro partija. Manysčiau, kad šis „De Profundis“ atlikimas bus labai įdomus. Be to, mūsų pastangomis Lietuvoje įvyko naujų kūrinių, skirtų M. K. Čiurlionio 125-osioms metinėms, konkursas, kurį laimėjo trys skirtingų kartų kompozitoriai – Vytautas Barkauskas, Mindaugas Urbaitis ir Remigijus Merkelys. Tai yra labai skirtingo braižo kompozitoriai, bet juos vienija kažkoks labai gilus lietuviškos dvasios pajautimas. Šiuos naujuosius kūrinius Lietuvoje mes jau atlikome kartu su Vilniaus styginių kvartetu ir netgi įrašėme juos į kompaktinę plokštelę. Lietuviai Amerikoje taip pat turės progą juos išgirsti, ir aš įsivaizduoju, kad net ir tie žmonės, kurie gal ne taip labai veržiasi į naujosios muzikos koncertus, šiais kūrinių būtent ir galėtų pamatyti, kad ir šiuolaikinėje muzikoje yra ypatingai gražių, subtilių, melodingų ir labai lietuviškų savo dvasia dalykų.

Šio festivalio svarbumas ir unikalumas yra tas, kad iš vienos pusės mes stengiamės

įjungti visą Amerikos lietuvių čikagiškąją bendruomenę (ir ne tik) – M. K. Čiurlionio harmonizuotas liaudies dainas dainuos vaikai, mažieji pianistai skambins šeštadienių mokyklų koncertuose, taip pat rengiame visų Amerikos lietuvių vaikų, o taip pat ir suaugusių menininkų darbų parodą. Festivalio koncertuose dainuos „Dainavos“ ansamblis, skambins trys pianistai. Iš kitos pusės, ko gero, tai bus pirmasis platesnis Čiurlionio pristatymas amerikietiška publikai, kadangi šalia lietuviškose salėse vyksiančių renginių taip pat bus labai svarbus koncertas Chicago Cultural Center (78E. Washington), naujuosius lietuvių kompozitorių kūrinius atliksime The University of Chicago (5845 S. Ellis), o po to juos vešime į Bostoną, Akroną ir Clevelandą.

M. K. Čiurlionis kūrė prieš šimtą metų. Kuo, tavo manymu, jo kūryba įdomi šiandieniniam klausytojui ir žiūrovui?

Manau, kad mes šiuo festivaliu ir bandomė tam tikra prasme atsakyti į šį klausimą. Savo darbais pakvietėme atsiiepti dailininkus, ir kiek mažiau iš atsiųstų pavyzdžių, nuotraukų, man atrodo, kad žmonės labai įvairiai ir labai kūrybingai žvelgia į M. K. Čiurlionio paveldą – tiek į jo literatūrinį, muzikinį ar tapybinį palikimą, tiek į jo asmeninį vaidmenį Lietuvos kultūroje. Atrodo, kad M. K. Čiurlionis visokiais būdais veikė mus ne vien tik savo kūryba, bet ir tam tikru istoriniu pavyzdžiu. Taigi manau, kad Čiurlionio festivalyje klausytojai ir žiūrovai pamatys visokeriopas M. K. Čiurlionio poveikio išraiškas.

Pati M. K. Čiurlionio muzika, ne iki galo suprasta jo laikais, ir jo tapyba yra unikali tuo, kad kas 20-30 metų vis atsiranda nauja muzikologų ir meno kritikų karta, kuri vis naujai įkainoja menininko palikimą. Su kiekviena karta M. K. Čiurlionio menas susiliecia naujai. Jo menas atranda gijas su vis besikeičiančiomis istorinėmis epochomis, kaip kad gerasis menas ir turėtų daryti.

Kaip tavo patį veikė tavo prosenelio kūryba?

Be abejo, mano šeimos ir M. K. Čiurlionio artumas turbūt kažkaip natūraliai vedė prie

to, kad tiek muzikos mokykloje, tiek kitur visi tikėjosi, kad aš grosiu daugiau M. K. Čiurlionio kūrinių negu kiti mažieji pianistai, ir aš tą muziką pradėjau groti gana jaunomis dienomis. Bet turiu prisipažinti, kad labai džiaugiuosi tuo, jog mūsų šeimoje M. K. Čiurlionis niekada nebuvo padarytas kažkokiu stabu. Jis visą laiką tarsi buvo, bet nebuvo akcentuojama ypatinga jo reikšmė ar didybė, niekas mūsų šeimoje nebuvo nei vertinamas pagal jį, nei buvo bandoma mumyse iššaukti kažkokią didelę pagarbą ar nusizeminimą prieš šią didžiąją istorinę figūrą. Ir kai aš pradėjau pats asmeniškai pasinerti į M. K. Čiurlionio tiriamąją darbą, iš vienos pusės jaučiausi, kad jau seniai šį žmogų pažįstu, o iš kitos pusės man visą laiką jis buvo naujas ir labai artimas savo dvasia menininkas. Iš tiesų, šiek tiek didžiuojuosi, kad jis – mano protėvis. Bet turbūt svarbiau yra tai, kad jis yra artimas mano dvasios draugas.

Ne tik muzikologai, menotyrininkai, bet ir tu pats kalbi apie paslaptis, gaubiančias M. K. Čiurlionio kūrybą. Jei galėtum savo proseneliui užduoti vieną klausimą, ko labiausiai norėtum jo paklausti?

Hmm... Turbūt būtų įdomu pasišnekėti apie įvairiausius dalykus, gal pažvejoti kartu, gal pasėdėti ant Raigardo atšlaičių ir tiesiog pažiūrėti į mišką... Bet pats M. K. Čiurlionis net savo gyvenime kažkaip labai vengė kalbėti apie savo meną ir nemėgo jo aiškinti. Daugelyje M. K. Čiurlionio laišku atsispindi noras, kad žmonės patys eitų į jo meną, klausytų, žiūrėtų, bandytų suvokti ir patys išsineštų savo asmeniską išgyvenimą, kaip jie jį supranta. Taigi aš taip pat nenorėčiau atidaryti tos paskutinės skrynelės ir pažiūrėti, kas ten yra. Nežinau. Turbūt iš dalies norėčiau... bet iš kitos pusės ta paslaptis ir sudaro labai svarbią meno atšaką, ir įdomiausią, svarbiausią yra meną pažinti per meną, o ne per kasdienines menininko gyvenimo aplinkybes. Taigi jei aš turėčiau tą vienintelę galimybę, ją išnauduočiau kokiame nors labai paprastame šeimyniniame klausime. O apie meną mes kartu turbūt daugiau patylėtume...

Kalbėjosi
Emilija Andrulytė

„Draugo“ knygynėlyje

Jūratė Vyliūtė „Čikagos lietuvių opera. Istorijos metmenys“. Scena, Vilnius, 1999, 210 psl. Dailininkas Romas Orantas.

Čikagos operos istorija – tai kartu ir dalis lietuvių telkinio istorijos. Čia kiekvienas čikagiškis, paėmęs knygą į rankas, pamatys ar paskaitys apie save scenoje, prisimins žiūrovų salėje. Opera buvo tokia svarbi kultūros, tautinės saviraiškos sritis, kad net dabar, kai senosios kartos lietuvių gretos jau smarkiai išretėjo, ji vis dar gyvuoja. Galima būtų, perfrazuojant poeto žodžius „Lietuva bus gyva tol, kol bus gyvas nors vienas lietuvis“, pasakyti: kol bus gyvas nors vienas lietuvis Čikagoje, gyvuos ir lietuvių opera.

Autorė analizuoja 1957-1997 m. laikotarpį, nagrinėdama repertuaro klausimus, pateikdama Operos kūrėjų bei dalyvių charakteristikas, taip pat statistikos duomenis, kuriuos surinko Kazys Skaistgirys. Knyga gausiai iliustruota, yra vardų rodyklė, statytų operų sąrašas.

Knygos kaina „Draugo“ knygynėlyje – 15 dol. Persiuntimas 3,95 dol. **A.V.Š.**

Rokas Zubovas